

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, aprila 1889.

4. zvezek.

Peta postna nedelja.

I. Dobri nasledki sv. čistosti in hudi nasledki nečistosti za dušo človeško.

Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni
bodo Boga gledali. Mat. 5, 8.

Vsak pameten človek navadno želi srečen biti, in prizadeva si tudi za srečo že na tem svetu, kolikor mu je mogoče; nasproti pa se boji nesreče, in se skuša zavarovati pred njo. O, naj bi veljalo to posebno o najlepši čednosti, sveti čistosti, in o najgrši pregrehi, nečistosti! Zakaj dobri in veseli so nasledki sv. čistosti za človeško telo, ker sv. čistost daje telesu prijetnost in lepoto, zdravje, moč in dolgo življenje, dobro ime in častiljivo vstajenje; nasproti pa oropa najgrša pregreha, nečistost, človeško telo lepote, zdravja, mu nakloni ostudne bolezni, ga prehitro postara, mu skoplje prezgodnjo jamo na pokopališču. Oh, zares, prežalostni so nasledki grde nečistosti za telo človeško! — O vsem tem sem vam zadnjič bolj obširno govoril.

Ali dobri in veseli nasledki najlepše čednosti, svete čistosti, in najgrše pregrehe, nečistosti, žalostni nasledki se pa ne kažejo samo za telo človeško, ampak tudi za dušo človeško, in kolikor imenitniša je duša od telesa, toliko imenitniši in tehtniši so le-ti nasledki za človeško dušo.

Ker sem vam toraj že zadnjič govoril o dobrih in veselih nasledkih svete čistosti in tudi o žalostnih nasledkih grde nečistosti za človeško telo, naj vam pa danes še govorim o dobrih in veselih nasledkih najlepše čednosti, svete čistosti, in pa o žalostnih nasledkih najgrše pregrehe, nečistosti,

za človeško dušo. — Ti pa, o Marija, prečista Devica, in sveti Jožef, Marijin prečisti ženin, prosita za nas!

I. Dobri in zares zveličanski so nasledki svete čistosti za človeško dušo. Zakaj ravno v čistosti se pokaže vsa častitljivost in vrednost človeške duše. Kolikor čistejši je kateri človek, toliko lepše se mu razvijajo ne le telesne, ampak zlasti dušne moči. Le poslušajte!

a) Sveta čistost daje človeški duši bister in jasen um in mu utrjuje spomin. — Glejmo le Marijo prečisto Devico! Kako jasno spoznanje je imela o sv. pismu in o vsem tem, kar so preroki o Kristusu prerokovali; ona je najbolj spoznala in vedela, da je Jezus Kristus resnično Sin božji in obljubljeni Odrešenik sveta; ona je najbolj razumela in vedela, bolj kot vsi aposteljni, zakaj da je moral Jezus toliko trpeti, namreč zavoljo odrešenja sveta; tudi je ona najbolj gotovo vedela, da bo Kristus gotovo od mrtvih vstal. Zavoljo svoje prečudne čistosti je imela Marija tako bistro in jasno spoznanje verskih resnic. Ne zastonj se toraj prečista Devica Marija imenuje v litanijah *sedež modrosti božje*. — Med vsemi aposteljni se je sv. apostelj Janez zavoljo svoje deviške čistosti najvišje povzdignil v spoznanji skrivnosti božjih, posebno v spoznanji Jezusove božje nature, zato se orlu primerja in z orlom tudi slika njegova podoba; zakaj kakor se orel med vsemi tiči najvišje povzdigne, tako se je tudi sv. apostelj Janez med svetimi evangelisti najvišje, celo do svete Trojice, povzdignil, in tam Sina božjega takorekoč v naročji Boga Očeta najdel; zato svoj evangelij tako začne: *V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda*. — In ko se je bil Jezus po svojem vstajenji na bregu Tiberijskega morja prikazal, ga drugi aposteljni niso spoznali, le Janez je bil, ki je Gospoda prvi spoznal in rekel sv. Petru: *Gospod je!* Zato pristavi sv. Hijeronim lepo opazko: *Le deviški čisti sv. Janez je deviškega čistega Gospoda prvi spoznal*. — Tudi sv. apostelj Pavel, ki je v svojih listih prav pogostoma kristijanom priporočal sveto čistost, je dobil posebno veliko razodenje od Gospoda, je postal izvoljena posoda in največji učenik sv. cerkve. — Sveti Tomaž Akvinski je v svoji mladosti junaško branil svoj največji zaklad — sveto čistost; z gorečim polenom je zapodil nesramno osebo, ki se je predrznila zanjke staviti njegovi nedolžnosti. In ko je potem pred podobo križanega Jezusa molil, in ga je spanje napadlo, je videl v spanji dva angelja Božja, ki sta ga okoli njegovega ledja stisnila, in od tega časa on celó nobenih skušnjav ni več čutil zoper sveto čistost. Zato mu

je pa tudi Bog dal tako visoko spoznanje in učenost v resnicah svete vere, da ga sveta katoliška cerkev ne le zavoljo njegove angeljske čistosti, ampak tudi zavoljo njegove bistre razumnosti in učenosti angeljskega učenika imenuje; zato so ga tudi sedanji sv. oče papež pomočnika in varha postavili vsem tistim, kateri si hočejo višjo učenost v pravi krščanski modrosti in v resnicah svete katoliške cerkve pridobiti. — Pa tudi še dandanes daje Bog ravno čistim in nedolžnim veliko višje spoznanje v lepih krščanskih čednostih in resnicah svete vere, n. pr. kako lepa je sveta čistost, kako potrebna je tudi ponižnost, potrpežljivost itd., ali kako veliko ljubezen nam Jezus v sv. rešnjem Telesu razodeva, kako velika sreča je za človeka vredno sv. obhajilo itd. — In tako se nekoliko že na tem svetu spolnujejo besede Jezusa Kristusa, ki pravi: *Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali*, t. j., v duhu Boga, njegovo sveto voljo in njegove svete besede in resnice čisti ljudje že tukaj bolj natanko spoznajo.

b) Sveta čistost daje volji človeške duše pravo moč za junaška dela. Kako srčni in pogumni so bili šibki mladenci in šibke device v prvih stoletjih krščanstva, n. pr. sv. Vid, sv. Pankracij pri 15 letih svoje starosti, sv. Justina pri 16 letih, sv. Kristina pri 11 letih, sv. Neža pri 13 letih svoje starosti, in toliko drugih mladih mučencev in mučenic, ki so za sv. vero in za ohranjenje svete čistosti srčno dali svoje življenje. Pa tudi v poznejših časih krščanstva imamo brez števila zgledov deviškega junaštva. Naj le enega povem.

Bilo je l. 1816, ko je pobožna devica, Jera Angerer po imenu, ne daleč od mesta Hall na Tirolskem v samotnem kraju srečala nekoga nesramneža, ki jo je hotel najprej z lepimi besedami, potem pa po sili v velik greh zapeljati. Ker se mu je pa srčno ustavljala, jo je žugal umoriti; pa tudi to junaške device ni ustrašilo in se mu je naprej ustavljala, tako dolgo, da jo je hudobnež zares s sekiro strašno hudo usekal in je kmalo potem, odpustivši hudobnežu, v velikih bolečinah umrla in vенеč mučeništva in devištva v nebesih dosegla. Hudobnega morilca so potem obesili, in na mestu, kjer je bila Jera Angerer za smrt ranjena, stoji še dandanes kapela, „Jeričina kapela“ imenovana.

c) Čistost blaži tudi čutila človeške duše. Kako nepopisljivo vzvišeno veselje je čutila preblažena Devica Marija, ko je zapela svojo pesem: „Hvali, moja duša, Gospoda!“ Kolikšno sočutnost je prešinjala njeno užaljeno srce pod križem, in kako sladka je bila njena ločitev s tega sveta! — Čiste duše, n. pr. usmiljenke,

imajo še zdaj posebno sočutje z bolniki, ter jim rade strežejo; druge, kot n. pr. šolske sestre, uršulinke, razodevajo več kot materno ljubezen v poučevanju mladine.

d) Čiste duše so prav v posebni milosti pri Bogu in angeljih Božjih; to nam spričuje življenje svetnikov. Kolikokrat je Bog po svojih angeljih prečudno varoval svete device mučnice, da so v največji nevarnosti nedolžne ostale, n. pr. sveta Neža, sveta Cecilija, sveta Lucija, štiri akvilejske device itd. Nedolžnemu sv. Stanislavu je dal Bog dvakrat po angelju v spremstvu sv. Barbare prinesiti presveto rešnje Telo. O zares veseli in zveličanski so nasledki svete čistosti za dušo človeško!

II. Zdaj pa še od druge strani pogledjmo, kako žalostni in strašni so nasledki najgrše pregrehe — nečistosti. Le-ti nasledki so:

a) Pozabljivost na Boga. Tisti ljudje, kateri niso sramežljivi in čisti, ki radi na nespodobne reči mislijo, radi nespodobne reči govorijo, ali se nespodobno sami proti sebi ali proti drugim obnašajo, kmalo na Boga pozabijo, in se tudi bojé na Boga misliti, zato ker se ga sramujejo in vedó, da Bog vse njih hudobne misli, besede in djanja čez vse črti in jih bo kaznoval. Ker pa na Boga pozabijo ali nočejo nanj misliti, zato tudi toliko hudega in nesramnega storijo. — Žalosten nasledek nečistosti za dušo je dalje:

b) Oslepljenje uma. Kdor rad nespodobno misli, govori, ali rad sam s seboj ali z drugimi nespodobno dela, zgubi vse veselje nad lepimi nauki svete vere in nad Bogom; navadi se celó, da svoja huda dela izgovarja in jih nima za greh; njegov um je oslepljen. Sv. Gregor papež pravi: *Nečistost obrodi slepoto duha, nestanovitnost, nepremišljenost, celó sovraštvo do Boga, strah pred smrtjo, pred prihodnjo sodbo, in obupanje nad večnim zveličanjem.* Zato pravi sv. apostelj Pavel: *Živinski človek ne razume tega, kar je duhovnega.*

c) Otrpnenje volje in nespokornost. Kdor se nečistemu grehu vdá, lahko tako daleč pride, da se mu vse, kar je dobrega, zoprno zdi, in da za vse opominovanje in svarjenje starišev, dušnih pastirjev, posebno spovednikov nič ne mara, ampak v svojih grehah trdovraten ostane; volja tacih v hudobijah otrpne. Zato pravi sv. Tomaž Vilanovski: *Noben človek ni bolj nagnen k zaničevanju božjemu, k doprinašanju vsakoršnih hudobij predrzniši, k trdovratnosti v grehih bolj pripraven, noben k pravi pokori bolj nepremakljive, kakor tak, ki v nečistosti živi.* Da je to resnično, imamo zglede pred očmi . . . Za tega voljo piše tudi sv. Lorene Justinijan: *Večji*

čudež bi bil, ko bi se resnično spreobrnil človek, ki je dolgo v nečistosti živel, kakor če bi kdo legijon (t. j. 6000) hudičev iz kakega obsedenca izgnal. — Strašen nasledek nečistosti za dušo je tudi ta, ker je:

d) Nečistost duši najnevarniša pregreha, prvič že zavoljo brezštevilne obilnosti grehov, ki jih počenja nesrečni človek, ki je v to pregreho zabredel. Zakaj on greši z vsemi dušnimi in telesnimi močmi: z umom, ker ima nečiste misli in domišljijo; s spominom, ker se nečistih reči spominja; s srcem, ker ima nečiste želje; z voljo, ker nečiste reči poželi in vanje privoli; z očmi, ker ima poželjive poglede; z jezikom, ker ima nečiste pogovore; z ušesi, ker rad posluša nesramno govorjenje in petje itd. On se po enem ali po več potih pregrešuje po noči ali po dnevu, sam in z družimi ljudmi. Kdo more prešteti smrtne grehe, ki jih v mesecih in v več letih stori? Ni ga greha, ki bi ga človek v toliki obilnosti doprinašal, kakor je ta greh. O kako nevaren je toraj ta greh človeški duši! — Najnevarniša pregreha za dušo je pa nečistost še bolj zato, ker so ž njo združene tudi vse druge vrste grehov, zato se ji pravi hudičeva mreža, ker se v njo brez števila veliko ljudi vjame in pogubi, in ker je ž njo sklenjenih toliko drugih grehov, kakor: odpad od vere, krive prisege in kletvine, onečastovanje praznikov, zaničevanje in nepokorščina do starišev, uboji, tatvine, laži in obrekovanja itd. Zakaj Jezus sam pravi: *Nečisti duh gre v človeka in privzame sedem drugih duhov, hujših, kakor on.*

e) Zato se tudi ni nam čuditi, da nečistost vzame nesrečnemu človeku, ki vanjo pade, za vselej pravi dušni mir, in če se je tudi greha izpovedal in če tudi za trdno upa, da mu je Bog že odpustil, vendar nikoli ne more v svojem sreju popolnoma vesel in miren biti. To nam pričuje kralj David. On se je zaradi svojega prešeštva tako zelo kesal, in je imel tako nemirno srce, da je vsako noč svoje grehe objokoval. *Le eno noč*, pravi sv. Efremlj, *je grešil, in vse noči je svoj greh objokoval.* Tako pogostne solze je pretakal, da je ž njimi svojo posteljo močil, kakor sam pričuje, rekoč: *Vse noči perem svojo posteljo in s solzami močim svoje ležišče.* (Ps. 6, 7.) Strašno žalostni in hudi so zares nasledki najgršega greha za človeško dušo.

Jezus pravi v sv. evangeliji: *Dobro drevo rodi dober sad, malopridno drevo pa malopriden sad.* In tega smo se lahko danes pričali. Kako dobri, veseli in zveličanski so nasledki svete čistosti za človeško dušo; oh, kako žalostni, hudi in pogubljivi so pa nasproti

nasledki najgrše pregrehe, nečistosti, za človeško dušo! Ali bi ne bilo vstanu to premišljevanje vsakaterega pametnega in mislečega človeka z veseljem in ljubeznijo do najlepše čednosti, svete čistosti, vneti, in nasproti z grozo in strahom pred najgršo pregreho, nečistostjo, napolniti? Stokrat blagor čistim dušam že na tem svetu, ker imajo najslajše veselje lahke in mirne vesti, in upanje, da bodo kedaj gledale Boga v nebesih! Milovanja in bridkih solz vredni so pa vsi tisti nesrečni, ki so se vdali najgrši pregrebi. Ali imajo taki le še eno samo popolnoma veselo in mirno uro? Ne! edino le v tem morejo še tolažbo najti, da jim bo Bog, ako v resnici obžalujejo svoje grehe, še milost skazal. Ne zastonj toraj molimo v litanijah: Duha nečistosti reši nas, o Gospod! Amen.

Jos. Krčon.

2. Huda vest.

Kdo me more greha prepričati?

Jan. 8, 46.

Kako velik razložek je med človekom, ki ima hudo, in človekom, ki ima dobro vest! Huda vest se vsega, dobra se ničesa ne boji. Kajn je svojega brata Abelna ubil in vse svoje žive dni ni nikjer več najdel miru ne pokoja; storjena hudobija mu je bila neprenehoma pred očmi in ga je s strahom in trepetom navdajala. — Kristus pa je že od vekomaj prevedel, da bo moral, kadar na svet pride, grozovitne, neusmiljene smrti umreti; vedel je, da ga njegovi sovražniki povsod zalezujejo in umoriti želé, pa je bil vendar zmiraj mirnega srea. Od kod ta razložek? Od vesti. Kristus je tudi najbolj strupenim sovražnikom v obraz, naravnost smel reči, da je brez madeža in greha: *Kdo izmed vas me more greha prepričati?* Kajn pa je moral zmiraj glas svojega ubitega brata poslušati, ki mu je njegovo strašno pregreho očital. — In tako muko še dandanašnji vsi tisti občutijo, ki v kakem grehu živé; v razveseljevanji in kratkočasih tega življenja iščejo sicer pokoja, toda zastonj, ker ga nikjer najdlji ne bodo. Hudo vest nosijo v svojem sreju, katera jih povsod spremlja in noč in dan kakor strupen črv razjeda; peče jih in nepokoj jim dela, ker jim hudobijo njih del očita. In o nepokoju hude vesti hočem danes govoriti. Rad bi tiste, ki imajo hudo vest in v grehih živé, pripravil, da bi se po resnični pokori tega trinoga znebili, druge pa bi rad oplašil, da bi si ga z grehi nikoli ne navlekli, zato rečem: Huda

vest je 1. trinog naše duše, 2. je ojster sodnik naših del.
— Kateri je iz Boga, poslušaj božjo besedo!

1. Če nam najnadložnejši ljudje svojo nesrečo tožijo, če nam pripovedujejo, koliko morajo v svoji bolezn, revščini, v preganjanju trpeti, jih ne moremo lepše, kakor z vero tolažiti. Rečemo jim, da Bog večkrat človeku nadlogo pošlje, da bi ga mogel v nebesih toliko obilniše plačevati; da moramo vanj vse svoje zaupanje staviti, da je mogočen zadosti, nam vse nadloge odvzeti, in da bi nam jih tudi odvezel, ko bi bilo k njegovi časti in naši duši v zveličanje; rečemo jim, da je naše trpljenje seme prihodnjega zveličanja. Kar človek tukaj seje, bo tam žel. Taka tolažba ne more pri kristijanu nikoli brez sadu biti; če mu ravno trpljenja, križa ne odvzame, ga vendar polajša in osladi najgrenkejšo trpljenje. Toda človek, katerega tako tolažimo, mora dobro vest imeti; če ima hudo vest, je vse zastonj. Huda vest odzame človeku zasluženje pred Bogom, zaupanje na Boga, pomoč od Boga, tedaj ni za človeka, ki si je greha svest, nobene tolažbe. — Kako žalostno je za kristijana, če od ene strani premisli nadloge, ki ga stiskajo, od druge strani pa vé, da nima pri Bogu nobenega zasluženja, da se nobenega plačila nadejati ne sme, da ima tukaj vice, tam pa ga pekel čaka. Job in apostelj sv. Pavel sta se v svojem največjem trpljenji s plačilom tolažila, ki jima ga bo Bog za njiju britkosti dodelil; vsi svetniki stare in nove zaveze so bili mirni in potolaženi, če so svoje oči proti nebesom povzdignili in videli ondi ljubezni polnega Očeta, ki jim je krono življenja za njih trpljenje pripravljal. In saj tudi ne vem, kaj bi moglo bolj težo tega sveta polajšati, kakor ravno ta misel. Priden kmet vsega svojega še tako težkega dela na polji ali v vinogradu še skoraj ne čuti, vso vročino in mraz, dež in burjo lahko prenaša, če se žetve ali trgatve spomni. Delo tja ali sem, pravi, saj mi bo tudi jesti in piti dalo. Ali se ne bo kristijan veliko več tolažil z upanjem večnega plačila, ki si ga s svojim trpljenjem služi? Sme se in lahko se tolaži, toda mora greha čist biti in dobro vest imeti. Če ima pa hudo, z grehi obloženo vest, je njegovo upanje prazno, in zastonj njegova tolažba.

To je tisti nauk, ki ga je sv. Pavel vsem kristijanom tako močno zatrdil in kateri v tem obstoji: Če hočemo pri Bogu kakšno zasluženje imeti, moramo v milosti božji, v njegovi prijaznosti biti, ali kar je eno, ne smemo greha nad seboj. — moramo čisto vest imeti. Če čiste vesti nimaš, ti vsa tvoja dela nič ne pomagajo za zveličanje. Preposti se vse svoje žive dni, nosi raševnato oblačilo, pretepaš se

do krvi, razdeli vse svoje premoženje med uboge, in z vsem tem si nisi v nebesih zaslužil nobenega, tudi ne najmanjšega plačila. Celo tvoja vera, ko bi ravno toliko bila, da bi z njo čudeže delal, bolnike ozdravljaj, mrličé obujaj, gore prestavljaj, celo ta vera bi bila brez sadu in brez zasluženja pri Bogu, ko bi bila tvoja vest s kakim smrtnim grehom obtežena. Morebiti, da bi Boga s tem pripravil, da bi ti časno plačilo dal, — morebiti bi tudi milost pokore s tem zadobil, — v nebesih pa nobenega, tudi najmanjšega deleža z njim ne zaslužiš, dokler ti vest smrtni greh očita. Zakaj to? Zato, pravi sv. Pavel, ker imajo do nebes le sinovi in otroci božji pravico. Ali so pa tisti, ki greh nad seboj imajo, otroci božji? Ali niso hlapci in služnji pekla in sovražniki božji, posode božje jeze? — In če so to, kako smejo nebesa pričakovati, dokler taki ostanejo? Mladike, ki jih spomladi od trte odrežete, ne prinesejo ne zelenja ne grozdja, ker nič več oživljajoče mokrote od trte ne dobivajo, se usušé, in niso za družega, kakor za ogenj. Ravno taka, pravi Kristus, je s človekom, ki greh na svoji vesti nosi; od Kristusa, ki je prava vinska trta, je odsekan, in v svojih grehah leži, milost, ki le sama vsem delom zasluženje daje, pri njem nobene moči več nima; z vsem, kar koli v tem stanu dela in počne, si ne bo do nebes nobene pravice zadobil, temveč bo kakor suh les v večni ogenj vržen.

S tem pa nočem reči, da bi moral človek v smrtnem grehu vsa dobra dela opustiti, ker si z njimi nobenega plačila pri Bogu ne more zaslužiti. Kaj še! S tem bi grešniku vse upanje vzel in vrata v pogubljenje odprl. Še le želel bi, da bi grešnik toliko več dobrih del storil in se z njimi na svoje spreobrnenje pripravljaj; želel, da bi toliko več in gorečniše molil in razžaljenega Boga potolažil. Pa ravno to spet huda vest opovira, ker mu vse zaupanje v Boga in tedaj tudi vse veselje k molitvi in dobrim delom odvzame. Kakšno zaupanje more človek v Boga imeti, če mu njegova lastna vest pravi: Bog je moj in jaz sem njegov sovražnik! On sovraži mene, ker sem jaz njega poprej sovražil! Malopridno sem njegove zapovedi prelamljal, kako se smem zdaj njegovega usmiljenja nadejati? Če si svojega sosedu, svojega bližnjega razžalil, zmerjal, ob dobro ime pripravil, če si mu pomoč, ko te je v potrebi za njo prosil, odrekel, ga od sebe spodil, ali si boš upal, ga za enako pomoč prositi? Ali ti ne bo krivica, ki si mu jo storil, precej na misel prišla? Ali ti ne bo precej lastno srce reklo: Zastonj ga prosiš; jezo, ne usmiljenje si zaslužil. — Če pa že v človeka, katerega si razžalil, zaupati ne smeš, kako moreš v Boga, dokler si sovražnik njegov, zaupati? Če ti lastna vest

očita greh, nečast, ki si jo Bogu z njim storil, ne moreš v Boga zaupati in se k njemu bližati.

Kdaj ste najbolj mirni in veseli? Kdaj največ tolažbe in sladkosti v svojem srcu občutite? Kaj ne takrat, kadar si niste nobenega greha svesti, ali kadar ste se svojih grehov spovedali in spokorili. — Takrat z veseljem in posebno pobožnostjo molite; veselje imate nad službo božjo, božja beseda vam je prijetna, radi poslušate o božjih rečeh, vsa svoja dela z Bogom začnete in končate; vse svoje trpljenje s potrpežljivostjo, v voljo božjo udani nosite; kar vam je poprej težko dajalo, je sedaj lahko, kar vas je poprej užalilo, vas zdaj veseli. Od kod vse to? Iz posebnega zaupanja, ki ga v Boga stavite, in kateremu se popolnem izročujete. Mislite si, in prav je, da si mislite: Bog je moj in jaz sem njegov prijatelj, on mene ljubi in jaz njega. Od kod pa pride to otročje zaupanje? Od čiste, od dobre vesti; vest vam ne očita nobenega greha, nobenega razžaljenja Božjega. Ves drugačen pa je človek, ki spet v greh pade. Nič, kar je svetega in božjega ga več ne veseli. Molitev, ki mu je poprej bila tako sladka, mu je zdaj pristujena, komaj se na Boga še zmisli, ali če se zmisli, zmisli se s strahom, postavi si Boga pred oči, kako strelo v svojih rokah drži, svojo roko vzdiguje in nanj méri. Celo pred usmiljenjem božjim trepeta in si ne upa svojih oči proti nebu obrniti, ker je s svojimi grehi zgubil pravico do njega. Njegovo poprej tako mirno srcé je kakor nepokojno morjé, katero vihar semtertja vali. Kakor trd posojevalec, ki svoj dolg tirja, njegovi grehi predenj hodijo in mu noč in dan ne dajo pokoja; če se le peresce na vejici zmaje, že grešnik trepeta in se svoje lastne sence boji, misli, da so vse stvari na svetu njegovi sovražniki. Če se hoče tega nepokoja znebiti, vé, da mora k Bogu se povrniti in ga za zdravilo za svojo rano prositi. Pa komaj svoje roke proti nebu vzdigne, mu že zopet slaba vest strašno misel vtrobi: Ti, pravi, ti se podstopiš svoje roke do tistega povzdigovati, ki si ga žalil, zaničeval in hočeš milost izprositi? Roké, ki se še kadé od krvi božjega Sina, ki si ga s svojimi grehi umoril, roké, s katerimi si njegove zapovedi prelomljeval, hočeš za milost na kviško povzdigovati? Ali se ne bojiš, da bi z njimi božje jeze še pred nase ne priklical? — Glejte, tako daleč huda vest človeka pripravi! Bog hotel, da bi nihče izmed vas, kar vas me posluša, tega skusil ne bil! Skuša pa vsak, ki v grehah živi, — hudo vest kakor strupeno kačo nosi v svojem srcu. Kakor bi nobenega Boga več ne imel, — hodi in tava po svetu, — trpi, kakor pogubljeni v peku, ker v Boga stavi ravno tako malo zaupanja, kakor pogubljeni, —

in tako si nesrečnež sam odvzame vso pomoč, katere bi se smel od Boga nadejati.

Bog le tistim na pomoč hiti, pravi kralj David, *ki z otročjim zaupanjem vanj kličejo*; le takim Bog svojo milost deli, le take iz nesreče reši. Da Bog komu zaklad svojega usmiljenja odpre, ga more prositi; *molite*, pravi apostel Jakob, *pa molite s trdnim zaupanjem*, in nikar ne dvomite, da bi vaše prošnje ne uslišal. Ali pa more človek, ki je Boga razžalil in to razžaljenje še zdaj na svojem srečju nosi, v Boga zaupanje imeti? Če pa to zaupanje neha, tudi molitev ni več molitev, ker ji bistvena lastnost manjka. Koliko so si ljudje nekđaj prizadjali, Boga k usmiljenju omečiti in njegovo pomoč pridobiti! Postijo se, obhajajo posebne praznike, koljejo darove na altarih, se shajajo pri molitvah: pa vse to ni Bogu všeč. *Če bodete svoje roke proti meni stegovali*, govori po preroku Izaiju, *bom svoj obraz od vas obrnil, in če še toliko molite, vas vendar ne bom uslišal*, vam ne bom pomagal. Zakaj ne? Saj je naš najboljši Oče, saj je njegovo usmiljenje brez konca in kraja. Prerok Izaija pravi, zato jih Bog ne usliši, *ker so njih roke polne krvi*. Hoče reči: Sami božje usmiljenje opovirajo in ga od sebe pehajo, ker v svoji vesti še tiste grehe nosijo, s katerimi so Boga razžalili in njegovo jezo zaslužili. Prevzetni, maščevanja željni neusmiljeni, nevošljivi, krivični so bili — vse te grehe jim je še vest očitala, zato jim Bog pomagati ni hotel, ni mogel. Kajti pomoč je delo ljubezni, ki jo kdo do koga ima, kako pa more Bog človeka ljubiti, če je njegovo sree polno grehov? in ako ga ne more ljubiti, kako mu bo pomoč skazoval? — Svojih grehov se moramo tedaj vselej, preden molimo, očistiti ali vsaj v srečju se jih kesati in jih zapustiti skleniti, sicer je vse naše vpitje in klicanje v Boga zastoj in brez sadu. Glej tedaj vzrok, zakaj te Bog, dasi ga tolikrat prosiš, vendar ne usliši. Greh, ki ti na vesti leži, jemlje tvoji molitvi potrebno zaupanje, vse zasluženje pri Bogu. grehi razpodé vso božjo pomoč od tebe. O, s kolikim veselim zaupanjem bi se ti Bogu bližal, ko bi ti vest nobenega greha ne očitala; kako miren in vesel bi bil v sredi svojega trpljenja, ko bi si vselej misliti smel: Bog je moj prijatelj. Tako pa v samem nepokoju živiš, kateri večjidel izhaja iz slabe vesti, katera nam naravnost pové, kaj da smo, katera nas po pravici sodi in brez usmiljenja pogublja, ali katera je naš najostrejši sodnik.

II. Če kdo kak greh stori, najprej skrbi, da ga zakrije. Če ga ne more zakriti, vsaj izgovorov išče, da ga polepša in pomanjša. Z vsem tem zamore sicer človek človeka — sam sebe pa nikdar goljufati ne

more; ker ima v svoji duši oko, vest namreč, ki tudi najtamnejše reči natanko in svetlo vidi. Drugim moreš sicer reči in tudi jih pregovoriti: Saj je moja prijaznost s to ali s to osebo vsa nedolžna, saj nikoli nič hudega ne mislim, kdo nama more kaj dokazati — saj ljudje smejo k ljudem hoditi. Če pa svojo vest vprašaš, ti bo vse drugače povedala, te bo opomnila toliko pregrešnih misel, besedi, dejanj, ki so sad tvoje prepovedane prijaznosti. — Praviš: Jako silno opravilo sem imel, da nisem mogel v nedeljo k službi božji priti; s tem se morda tudi v spovednici izgovarjaš; vest pa ti pravi, da se je to zgodilo le iz lenobe, samopridnosti in dobičkaželjnosti. Vest te prepriča, da še po imenu kristijan biti ne zaslužiš, ker za sveti evangelij ne maraš, in svojih dolžnosti do Boga ne spolnjuješ. Z eno besedo: Vest ti vse tvoje grehe tako živo pred oči stavi, da tudi najmanjši skrit ne ostane — in te primora, da sam čez sé sodbo storiš, ki je ne moreš ovreči.

Ta pravična sodnica, vest, vsakemu brez razložka njegove nape oči, ne gleda ne stanu, ne premoženja; sodi kralje ravno tako, kakor najubožnejšega podložnega; kdorkoli svojo vest omadeževa in rani, mora tudi njeno očitavanje poslušati; in njeni sodbi se nihče ne more ustaviti.

V ravno tisti duši, ki greši, vest tudi sodni stol postavi in nihče se še pred tem sodnim stolom ni mogel izgovoriti ali opravičiti. Če ljudje komu pravijo, da je tat, prešeštnik, goljuf, pijanec, vendar tega, dasiravno je res, ne bo hotel obstati, temuč bo zmerjal, preklinjal, tajil in maščevanja iskal. Ko mu pa vest ravno to pravi, molči — še-le s strahoma svojo krivico spozna in odpuščanja prosi. Toda zastoj. Preden se Bog dá potolažiti, preden grehe odpusti, njegova vest ne bo molčala; pri storjeni sodbi bo ostala in se ne bo dala preprositi, temuč mu bo v ušesa vpila: Smrti, večnega pogubljenja si vreden. Četudi bi bil človek nekoliko zagotovljen, da mu je Bog grehe odpustil — bo vendar še zmiraj se vest glasila, mir in pokoj srea kalila. To je skušil kralj David. Grehi, s katerimi je Boga razžalil, so mu bili že odpuščeni. Celo prerok Natan mu je prinesel to veselo oznanilo; vest pa se vendar ni dala potolažiti, zmiraj ga je nadlegovala in mu je greh v strašni podobi pred oči stavila: *Moj greh je vedno zoper mene.* To ostro sodbo svoje vesti sta že prva človeka v raji občutila. Božjo zapoved sta sicer prelomila in se božje kazni vredna storila, božje sodbe še nista slišala: in vendar bežita in se vsevidnemu Bogu skrijeta. Zakaj to? Njena lastna vest ju je že obsodila; in ko je potlej Bog reve in nadloge

na-nje poslal, je bila ta sodba božja le potrjenje tega, kar jima je njuna lastna vest prisodila.

Oh! kako strašno je vendar, hudo vest imeti; huda vest človeku vse njegove žive dni ogreni. Vest je sodnik, čigar očem ni mogoče oditi, njena sodba je strašna, njen izrek brez usmiljenja. Sedaj spoznam, zakaj sv. Duh tiste srečne imenuje, ki so sicer ubogi, ki pa dobro, čisto vest imajo. Kako vesela je duša, ki sama sebi reči smé: Ti si božji prijatelj! Kolike bolečine pa mora tista občutiti, ki vé, da je Bog njen sovražnik. Ali je imel Judež še katero mirno, veselo uro, ko je svojega Učenika prodal in izdal? Kakor bi ga bil kdo z lučjo in ognjem podil, je letal od kraja do kraja, — dokler ni popolnoma obupal, vrv vzal in se obesil. In koliko veselih ur si ti imel, ko si smrtni greh storil? In kdo bi bil tako nespameten, da bi se radovoljno v kako nesrečo pahnil? Pahne se pa v največjo nesrečo, kdor v greh pade; gada si obesi na srce, kateri mu mozeg in obist razjeda — na zemlji že začne trpeti, kar bo kakor pogubljenec v pecku véčno trpel. Kdor v grehu živi, ne more nič dobrega, za svoje zveličanje zaslužnega storiti; ne more nobenega zaupanja v Boga svojega stvarnika imeti — in ali ni to največja nesreča na svetu? Oh! vrzimo vendar sedaj ta strup iz sebe, očistimo po velikonočni spovedi svojo dušo, storimo resnično pokoro, da bomo kakor Zveličar reči smeli, da nimamo nobenega greha nad seboj, — in videli bomo, da je to najbolj veselo življenje, katerega nobena huda vest ne greni. Amen.

† Josip Rozman, dekan (1828).

Šesta postna ali cvetna nedelja.

I. Pripomočki sv. čistost ohraniti.

Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali. Mat. 5, 8.

Ljubi kristijani! iz letošnjih dosedanjih postnih pridig ste se prepričali, da je sveta čistost zares najlepša čednost, s katero se nobena lepa stvarjena reč, tudi nobena druga lepa krščanska čednost meriti ne more. Slišali ste tudi, v kako visoki časti in veljavi je bila sveta čistost pri ljudeh, pri vernikih in nevernikih, in pred Bogom! Sprevideli ste tudi, kako dobri, veseli in zveličanski so nasledki svete čistosti za telo in dušo človeško.

Slišali ste pa tudi, kako grda je nasprotna pregreha, ki se ravno zavoljo tega, ker je čistosti naravnost nasproti, nečistost imenuje. Slišali ste pa tudi, kako so pregrešno prelomljenje svete čistosti ne le verniki, ampak celo neverniki studili in ojstro kaznovali. Tudi ste slišali, kako strašno posebno neskončno sveti Bog najgršo pregreho nečistosti sovraži in strašno ojstro kaznuje na tem svetu in zlasti v peklju. Poslednjič ste lahko sprevideli, kako hudi in žalostni so nasledki najgrše pregrehe nečistosti za telo in dušo človeško.

Upam, da vse to premišljevanje pri vseh izmed vas vsaj vendar ni bilo zastoj. brez vsega sadu, marveč mislim, da ste vsaj nekateri trdne sklepe delali, da si hočete za to prelepo čednost, sveto čistost, za naprej vse bolj prizadevati in se na vso moč varovati nasprotno pregrehe, nečistosti.

Da bodete pa vendar mogli svoje sklepe, ki ste jih storili pri teh pridigah in pri velikonočni spovedi, lože spolnovati in si za sveto čistost bolj vspešno prizadevati, naj vam danes, v letošnji zadnji postni pridigi, še nekoliko o pripomočkih govorim, kako da bi mogli vsak po svojem stanu lože sveto čistost varovati in ohraniti. — Ti pa, o Marija, prečista Devica, in sv. Jožef, prosita za nas!

Pripomočkov za ohranjenje svete čistosti je več in zdatnih, tako da se nihče ne pogubi, kdor jih le zvesto in stanovitno hoče rabiti. Naj vam le poglobitniše izmed njih naznamim:

1. Prvi pripomoček je natorna sramožljivost. To je Bog sam človeški natori kot ščit ali brambo za najljubšo mu čednost svete čistosti podelil. Vsak še ne spriden mladenič, vsaka čista deklica zarudi v obličju, če kaj nespodobnega vidi ali sliši. Blagor mu, kateri se pusti od čutila sramožljivosti svariti! *Zakaj, tako pravi sv. Hijeronim, pri dobro izrejenih ljudeh sramožljivost več opravi, kakor strah, in celo pri tistih, pri katerih ni telesna kazen nič opravi, je zmagala sramožljivost.* Zato je sramožljivost vsakemu človeku in v vsakem stanu, tudi zakonskim ljudem potrebna čednost. In gorjé človeku, kateri je vso sramožljivost zgubil, posebno gorje ženski, ki nima nobene sramožljivosti več; zakaj taka je zmožna sleherne hudobije in globokeje pade kot možak.

2. Pa natorna sramožljivost nam ne more dati toliko moči, da bi v vseh, tudi v bolj hudih skušnjavah vselej srečno zmagali. Skušnjave ne prihajajo samo od zunaj, ampak se zbujajo tudi v našem sreću vsled hudega poželenja, in so veliko hujše, kakor moč, s katero

se jim ustavljamo. To nas spominja družega pripomočka, namreč ponižnosti, ki je v dvojnem pomenu krepek pripomoček, najprej, ker vsled nje spoznamo svojo nezmožnost in slabost, tedaj sebi nič ne zaupamo. To nas opominja, da se po vsi moči ogiblujemo nevarnosti, priložnosti greha, da sovražnika že samo po sebi hudega še bolj ne pomnožimo in privabimo. — Dalje nas pa ponižnost priganja tudi k zaupanju na Boga, da Boga kličemo na pomoč, t. j. molimo in vse druge pripomočke rabimo, da od zgorej zadbivamo tisto moč in krepost, ki nam samim primanjkuje in ki nas močnejše dela, kakor so vsi naši sovražniki. Po tej dvojni poti postane ponižnost mati vseh čednosti in zlasti čistosti. Kdor pa ponižnosti nima in po njej ne hrepeni, zgubi kmalo svojo čistost, če jo zdaj morebiti tudi še ima, ker prevzetnost, kakor pravi že stari pregovor, hodi pred padcem; kdor si pa za pravo krščansko ponižnost prizadeva, si kmalo zopet pridobi čistost, če jo je morebiti tudi zgubil, kakor Marija Magdalena.

3. Nikar ne pusti, o kristijan! nobeni slabi misli prostora v svojem sreću, marveč zateri jo v prvem začetku. Zato pravi sv. Hijeronim: *Umori svojega sovražnika, dokler je še majhen in šibek*. In sv. Brnard pravi: *Zateri hudo misel v začetku, kakor hitro se duši prikaže. Zavržite jo in vas bo zapustila; če vas pa tudi ne zapusti, vas ne bo omadežala, dokler jo studite. Ako se pa misel ne izbija, napravi dopadajenje, iz dopadajenja pride privoljenje; iz privoljenja pa pride navada, iz navade pa se naredi nekaka potreba ali sila, tako da človek skoraj ne more drugače, kakor hudobije doprinašati, in to pripelje človeka poslednjič v obupanje*. Zato je že ajdovski pesnik rekel: Začetku se ustavljaj, zakaj prepozno se zdravilo pripravi, ako je bolezen z odlašanjem premočna postala. Kaj storiš, o kristijan! če ti goreča iskra ali goreč ogenj na obleko pade? Kaj ne, otreseš se ga; ravno to stori z vsako slabo mislijo, kadar ti v glavo pride.

4. Eden najboljših pripomočkov, sveto čistost obvarovati, je posebno misel na božjo vsegavednost in pričujočnost. Egiptovski Jožef in čista Suzana sta v največji nevarnosti skušnjave srečno premagala in čistost ohranila, ker sta na Boga mislila, in pri tem spominu na božjo pričujočnost zaupila: „O kako bi mogel — mogla — tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga?“ Tolikošno moč ima spomin na božjo pričujočnost! In res! Nikoli ne bo čist človek padel, ako se v vsaki skušnjavi spominja, da ga Bog vidi in je Bog pri njem.

5. Zraven misli na božjo vsegavednost in pričujočnost je tudi prav krepek in zdaten pripomoček sveto čistost ohraniti premišljevanje Kristusovega trpljenja, posebno premišljevanje bičanega Jezusa, ker je on zlasti zavoljo greha nečistosti to strašno muko prestal. Premišljevanje bičanega Jezusa nas pripelje k spoznanju tega, kar je naš Gospod storil in trpel, da bi greha več ne delali in vzbuja v nas voljo, da se hočemo greha res ogibati, in nam daje milost, po tej volji res tudi živeti. Dalje nam kaže to premišljevanje, kako strašne bolečine bi Gospodu prizadejali, ako bi vnovič grešili. Naposled nam kaže, koliko tolažbo trpečemu Izveličarju napravljamo, če iz ljubezni do njega sebe in druge v čistosti ohranimo. Misli si, o kristijan, Gospoda Jezusa privezanega k stebri in obdanega od druhali beričev, ki svoje biče pripravljajo, misli si potem, kako dva izmed njih k Gospodu stopita in ga od pete do glave tako dolgo bijeta, da je njegovo presveto telo najprej rudečkasto, potem višnjevo in naposled tako razbito, da njegova presveta kri od vseh strani obilno na zemljo lije. Misli si, kako potem dva druga trinoga pristopita in z biči iz jermenov, katerim je na koncu železo privezano, kakor obsedena na vso moč po skelečih ranah mahata dolgo, boleče in strašno, da mu do kosti raztolčeta meso; okoli in okoli škropi kri, da so trinogi in tla okoli Gospoda vsi okrvavljeni; in misli si, kako naposled že v tretje pristopita še dva briča z biči iz jermenov, ki imajo na koncu železne bodeče kroglice in z novim srdom po prejšnjih ranah sekata, pri vsakem udarcu se bodeče kroglice zasade v meso in ga v kosih trgajo in razmetavajo! Misli si, kako se Gospod potem, ko je neki vojak vezi nad stebrom presekal, ves oslavljen na tla zgrudi in v svoji lastni krvi ležeč, milo govori: „O človeški otroci, zavoljo vaše nečistosti jaz tako grozovito trpim! Oh, zapustite to grdo pregreho, živite čisto, da moje bolečine polajšate in moje rane zace-lite; z novimi grehi nečistosti pa moje bolečine ponavljajte!“ Če vse to pomisliš, o kristijan! ali moreš tako hudoben in neusmiljen biti, da bi Jezusa z novimi grehi nečistosti bičal? Ali ne boš velikoveč skušnjave srčno premagoval in Jezusu rane celiti skušal?

6. Prav dober pripomoček za ohranjenje svete čistosti je tudi češččenje in priporočevanje angelju varhu in pogostni spomin na njegovo pričujočnost: angelj varuh je pri meni, on me vidi, kje sem vstanu vpričo njega kaj budega storiti? O kako dobro je to misliti! — Tudi priporočevanje sv. Alojziju je prav koristno za ohranjenje sv. čistosti, kakor nam marsikateri vzgledi spričujejo. — Prav posebno koristna in zveličanska za ohranjenje

sv. čistosti je pa pobožnost do prečiste Device Marije. Po vsi pravici se Marija kliče devic Devica, in ona vselej rada in z veseljem čistim dušam pomaga. Sv. Alfonz Lig. pač iz lastne skušnje govori, ko pravi: *O koliko mladih ljudi*, n. pr. sv. Alojzij, sv. Stanislav, sv. Janez Berhmans itd., *so se s pobožnostjo do Marije Device kakor angelji čisti ohranili!* Oče Segneri pripoveduje, da je duhoven iz družbe Jezusove enkrat spovedoval mladeniča, ki je bil tako zelo zakopan v najgršo pregreho, da ga spovednik ni mogel prvokrat odvezati. Spustil ga je toraj, in dal mu je za pokoro tri češčenasmarije v čast prečiste Device Marije moliti sleherno jutro, da bi se s pomočjo Marije Device mogel rešiti tega greha. Čez nekaj let je prišel nazaj k taistemu spovedniku, in zdaj se je imel le nekaterih malih grehov spovedati; rekel je, da se je s pomočjo Marije Device oprostil unega greha. Dovolil je tudi spovedniku, da naj to na prižnici ljudem povejo, da bi se še kak drug tak s pomočjo Marije Device mogel lože poboljšati. — Zato pač po pravici pravi sv. Brnard: *V nevarnostih, v stiskah . . . misli na Marijo, kliči Marijo, naj ti ne zgine iz tvojega spomina in iz tvojega srca! Če boš za njo hodil, ne boš zašel, če boš njo prosil, ne boš obupal, če te bo ona držala, ne boš padel.* Le sam zdihljej: „O Marija, varuj me!“ — je že zadosti, da se skušnjava srečno premaga. O rabite toraj radi in zvesto ta pripomoček!

7. Poslednji in najzdatnejši pripomoček, ohraniti krščansko čednost sploh in posebno sv. čistost, so sveti zakramenti, namreč zakramenta sv. pokore in presvetega rešnjega Telesa. Dokler kristijan ta dva zakramenta vredno in pogostoma prejema, bo ostal čist, in dokler ostane čist, bo rad in pobožno in pogostoma prejemal sv. zakramente. Sv. spoved človeka napeljuje, kako naj se greha ogiblje, ali se storjenega zopet znebi, in mu daje moč, da to res tudi premore. Tudi misel, da bo moral v prihodnji spovedi odgovor dati, kako je svoje sklepe spolnoval, človeško slabost krepko spodbuja, da se skušnjavam ustavlja. — Pri sv. obhajilu pa zadobimo najobilniše milosti, da dosežemo in ohranimo čistost. Pri sv. obhajilu pride sam Jezus, vir vse čistosti, v naše srce in zadušuje pogubljeni ogenj hudega poželenja in nam daje najobilnejše milosti, da ravno to njemu najljubšo čednost ohranimo in vtrdimo. Skušnjavam se ne ustavljamo več sami, ampak Kristus vsegamogočni nam pomaga, in ne bo pripustil, da bi padla duša, ki se je njega zvesto oklenila.

To so toraj nekateri popolnoma zdatni pripomočki, s katerimi se more sveta čistost prav lahko ohraniti, in vse skušnjave zoper to

čednost srečno premagovati. O poprijemajte se jih radi in zvesto, ako se hočete varovati najgrše pregrehe, nečistosti in večnega pogubljenja, nasproti pa utrditi se v sveti čistosti, ki je vir prave sreče in nedolžnega veselja in mirne vesti že tukaj na zemlji, in ki vam bo pridobila še to največo srečo, da bote kdaj Boga gledali v nebesih, kar nam Bog vsem dobrotljivo dodeli po milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa in po priprošnji preblazene Device Marije! Amen.

Jos. Krčon.

2. Kako je Jezus naš kralj?

Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak.

Mat. 21, 5.

Kolikrat je hotlo judovsko ljudstvo Jezusa kralja napraviti, ali on jim ni nikdar v to privolil, in jim je vselej, ko so se pripravljali ga kralja izklicati, ubežal in se skrila. Danes pa se jim ne ustavlja več, temuč on še sam vse priprave stori, in se kralja pokaže. Poslušajmo: približeval se je velikonočni praznik judovski; ljudje od vseh vetrov sveta vrejo v Jeruzalem, tam v tempeljnu Velikonoč obhajati. Komaj tri četrt ure od mesta je bil trg, Betanija se mu je reklo, in tu je prebival Jezus v hiši Lazarja, katerega je malo poprej od mrtvih obudil. Tisoče jih pride vsak dan v le-ta trg, ki so bili k praznikom namenjeni, eni iz radovednosti, da so oživilenega Lazara videli; eni, ki zavoljo velike gnječe tujcev v Jeruzalemu prostora niso našli, da so tu vsaj ponoči imeli svoje prenočišče. In glejte, od tod se je Jezus današnji dan s svojim spremstvom vzdignil ter se podal proti Oljski gori, kamor je že naprej dva svoja učenca v trg Betfage poslal, da bi vse potrebno preskrbela za njegov slovesni vhod v mesto. In tu sta našla, kakor jima je bil napovedal, oslco s žebetom, na katero so, ko on sam tje pride, položili svoja oblačila, ter so ga gori posadili. In sedaj se vzdigne Jezus od tod v mesto, kakor je bilo govorno po preroku, kateri pravi: *Povejte hčeri Sijon: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak in sedeč na oslici, in na žebetu podjarmljene oslice.* In to je bilo zadosti, ljudstvo, katero je že tolikrat namenjalo ga za kralja razglasiti, se je te prilike prijelo, in ga tudi kot kralja spremlja in pozdravlja. Koder je jezdil, pogrinjajo svoja oblačila po potu, drugi pa sekajo veje od dreves in jih steljejo na pot. Nepreštete množice pa iz mesta vrejo s palmovimi vejami v rokah in ga kot kralja pozdravljajo ter mu vsi navdušeno kličejo: *Hosana Sinu Davidovemu!*

Hvaljen bodi, ki pride v Gospodovem imenu. Hosana Simu Davidovemu! Celó nedolžni otroci so se vžgali in njemu, kralju, čast in slavo pojejo, tako da zavidljivi farizeji Jezusa opominjajo, naj jim reče, da morajo molčati; ali odgovor so od njega dobili: *Ako ti molčijo, kamenje bo govorilo.* Tedaj, kakor vidite, se Jezus sam ni nič več branil kraljeve časti, ki so mu jo namenjali že tolikrat dati, danes se je on sam kralja pokazal in si je dal tudi kraljevo čast skazati. Premislimo toraj danes kraljevo čast Jezusovo.

1. Ako je Jezus kralj, seveda mora pa tudi svoje kraljestvo imeti. In kje je njegovo kraljestvo? Poslušajmo ga, kaj on sam o svojem kraljestvu pred Pilatom govori: *Moje kraljestvo ni od tega sveta.* Tedaj Jezusovo kraljestvo ne obstoji, kot kraljestva posvetnih vladarjev, iz nekaterih dežel, ki so si jih svoji oblasti podvrgli, temuč Jezusovo kraljestvo je kraljestvo duš, vse duše si je on podvrgel, ter si jih je odkupil ne z zlatom in srebrom, kakor pravi sv. apostelj, marveč z drago ceno svoje krvi. Njegovo kraljestvo se razširja od solnčnega izhoda do zahoda; kjerkoli se znajdejo pravoverni kristijani, tam je Jezus kralj, tam je njegovo kraljestvo. Ima on pa še drugo kraljestvo, namreč nebeško kraljestvo, katero hoče dati tistim svojim služabnikom, kateri bodo njemu zvesto služili, njim bo Jezus klical: *Glej, zvesti in dobri hlapec, ker si mi bil v majhnem zvest, te hočem čez veliko postaviti, pojdi notri v veselje Gospoda!*

2. Ako je Jezus kralj, mora imeti tudi svoje služabnike, in ima jih, le-ti so vsi pobožni pravoverni kristijani, ki v njem svojega Boga in kralja častijo. In tacih on šteje še vedno na milijone iz vseh narodov in rodov, iz vseh starost in stanov, ki si v največjo srečo štejejo v njegovem kraljestvu t. j. v naročju sv. cerkve biti, kjer zamorejo njemu, svojemu nebeškemu kralju, živeti in zvesto služiti.

3. Ako je Jezus kralj, mora imeti tudi kraljevi sedež. In ima ga tudi. In kakšen je njegov kraljevi sedež? Ozri se tje na les sv. križa; glej kristijan, to je kraljevi sedež Jezusa, tvojega kralja. O Gospod in moj Kralj, kaj tako slab kraljevi sedež imaš! Posvetni kralji imajo sedeže iz slonovih kosti, okinčane s čistim zlatom, ti imaš pa zaničljivi križ za svoj prestol! Tako je, ti Jezus s križa kliče, ali glej, koliko jih je, ki so se na ta zaničljivi križ ozirali in so v njem našli največjo tolažbo v trpljenju, največjo sladkost v bridkostih in moč in srčnost v vseh nadlogah življenja.

In v resnici, kristijan, ako te kaka nesreča zadene, nadloge pridejo, te bolezní obišejejo, kam se najprej tvoje oči obrnejo, ali ne na kraljevi sedež Jezusov — na sveti križ? S solznim očesom potožiš njemu, ki na tem kraljevem sedežu trpi, svojo nesrečo, svoje bridkosti, svoje bolečine, in zdi se ti, kakor da bi ti od tam nebeška tolažba kapala v tvoje žalostno pobito sree. — Kam se umirajoči najraje ozira, ali ne na kraljevi sedež Jezusov, na sv. križ? V njem najde moč in srčnost svoje bolečine voljno prenašati, v njem sladko upanje, da kakor je Jezus po križu in trpljenju šel v svoje veličastvo, da bo tudi njega ta pot, ko zatisne svoje oči, pripeljala v nebeško veličastvo; zato umirajoči še tako rad zadnjikrat pritisne znamenje sv. križa na svoje že vse trde ustnice in izroči svojo dušo njemu, ki je sam svojo dušo izročil nebeškemu Očetu: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.* — Glejte, kristijani! slab kraljevi sedež je Jezusov sv. križ, ali povem vam, da še z nobenega zlatega kraljevega sedeža posvetnih kraljev na svetu ni prišlo toliko milosti, toliko dobrot, toliko tolažbe podložnim, kolikor jo je prišlo s slabega kraljevega sedeža Jezusovega, sv. križa. Zato pa tudi ta kraljevi sedež — križ nahajamo povsod po cerkvah in po hišah, na polji in ob cestah, po hribih in dolinah, povsod je postavljen ta kraljevi sedež, da se povsod moreš k temu sedežu milosti božje zateči. Zatoraj bodi nam pozdravljen, o presveti križ, znamenje našega odrešenja, znamenje našega upanja, znamenje našega večnega zveličanja! V tem znamenji je na zadnje naša zmaga gotova. Kakor je Konštantin cesar zmagal v znamenji sv. križa, ki se mu je na nebu prikazal s svetlimi črkami obdan: „V tem znamenji boš zmagal“, tako bodemo tudi mi v tem znamenji zmagali vse dušne in telesne sovražnike.

4. Ako je Jezus kralj, seveda mora tudi krono imeti. In ima jo tudi, ne zlate krone, ne krone z dragimi kamni in biseri okinčane, kakoršne posvetni kralji imajo, temuč njegova krona je vsa drugačna, njegova krona je iz trnja spletena in krvave kaplje, ki so jo okrvavile, ko so mu jo v glavo vtisnili, so prelep kinč krone božjega Sina. Tako, glejte, je Jezus v resnici kralj, kronan kralj, pa kronan s trnjevo krono. Toda, naj nosi tudi trnjevo krono, je on vendar kralj večne časti, kateremu so tudi valovi in viharji pokorni. Zato je sv. Kanut kralj, ko so se mu prilizovali in njegovo mogočnost slavili, stopil k morju ter zapovedal, da se ima morje nekoliko umakniti in mu nima močiti njegovih nog; ali morje ga ni poslušalo, toraj reče: glejte, kako majhna je moja moč, in precej gré v bližnjo cerkev, vzame Jezusu trnovo krono z glave, ter mu svojo zlato namesto nje

nanjo položi in pravi: „Meni, tako slabemu kralju, gre trnjeva krona, tebi pa, ki si kralj večne časti, zlata krona pristojna“, in od sihdôb ni nič več hotel zlate krone djati na glavo. O da bi pač tudi mi Jezusu trnjevo krono vzeli in mu ne zvijali vedno s svojimi pregrehami nove krone trnjeve ter mu jo vtiskali v njegovo glavo!

5. Ako je Jezus kralj, mora imeti tudi kraljevo palico in dragih biserov in drugih zakladov na kupe. In vse to tudi res ima. Ozri se na njegove roke na križu, glej, namestu zlate kraljeve palice mu tiči ojster, debel železen žebelj v njegovi desnici. Ozri se na njegovo telo, glej, vse je s krvavimi kapljami oblitó, z ranami obdano, da ni nič zdravega na njem, — glej, to so dragi biseri, žlahtni kamni, kateri toliko ceno imajo, da je ž njimi Jezus milijone in milijone duš odkupil večnega pogubljenja. Ozri se na njegovo desno stran, glej globoko rano, ki mu jo je naredila sulica tistega vojaka, kateri mu je prebodil njegovo stran. Glej, ta odprta Jezusova stran v sebi shranuje neizrečne zaklade milosti božje; od tod ti doleta odpuščanje grehov pri sv. krstu in v zakramentu sv. pokore; od tod ti dotekajo vse druge tako obilne milosti, katere ti Jezus v drugih sv. zakramentih deli, ako jih vredno sprejemaš. Glej, to je tisti neusušljiv studenec nebeških zakladov, iz katerega sv. cerkev zajema vse potrebne milosti, ki jih v sv. odpustkih deli. Kaj hočeš večjega zaklada! Kateri posvetni kralj ima obilniše zaloge milosti, kot Jezus, tvoj nebeški kralj? Tu zajemaš od rojstva noter do groba toliko milosti, da jih prešteti nikdar nisi v stanu.

Tako smo se danes v kratkem jutranjem premišljevanji prepričali, da je Jezus v resnici naš kralj. Kaj pa smo mi njemu dolžni? Tu bi vam imel veliko povedati, pa danes ni več časa za to, danes le samo rečem: ker se bližajo dnevi, v katerih se bo spomin Jezusovega trpljenja in njegove smrti obhajal, dnevi, v katerih je bil on, s trnjem kronani kralj, na kraljevi sedež sv. križa pribit, in je na njem umrl, stopi tudi ti kristijan v teh dneh k njegovemu kraljevemu sedežu, in kliči poln žive vere s stotnikom pod križem: „V resnici, ta je Sin božji.“ Tudi ti se skesano na prsi trkaj, trepetaje zavoljo svojih obilnih grehov se k spovednici približaj, in povrni se kakor stanoviten spokornik na svoj dom. Amen.

† Martin Šlibar.

Veliki petek.

Dušno trpljenje Jezusovo.

O vi vsi, ki mimo greste po potu,
pomislite in glejte, če je kaka bolečina,
kakor bolečina moja.

Žal. p. Jer. 1, 12.

Le en dan je v zgodovini človeškega rodu tako pomenljiv, da njemu enakega ali podobnega ni bilo, odkar svet stoji, in ga tudi v prihodnje več ne bo; le en dan je bil, ko je včlovečeni Bog visel, trpel in umrl na lesu sv. križa za grešni človeški rod, ter ga z Bogom spravil, — in ta dan je: veliki petek!

Današnji dan obhaja sveta mati katoliška cerkev žalostno-slovesno nadosemnajststoletnico bridke smrti svojega božjega začetnika Jezusa Kristusa. Več ne doni prijazni glas zvonov, le žalostno petje mrtvaško oblečenih mašnikov se razlega po cerkvenih prostorih. — Kaj hočemo pa mi, otroci te svete cerkve, danes premišljevat? Ona sama nam odgovori, rekoč: *Danes, ko zaslišite glas Gospodov, nikar ne zakrknite svojega srca!* (Ps. 95, 8.) Čegav pa je ta glas, pred katerim bi ne smeli zapreti svojega srca? Glas Kristusov s križa je, ki nam kliče: *O vi vsi, ki mimo greste po potu . . .* Ta glas je, katerega nam vелеva danes poslušati. Poslušajmo toraj ta glas, ter obhajajmo v duhu skleneni z več kot 200 milijoni katoliških src žalostno-slovesno nadosemnajststoletnico Jezusove smrti s premišljevanjem njegovega trpljenja. Premišljevanje Jezusovega trpljenja je najboljši pridigar, ki ne govori le mesenim ušesom, temveč tudi ušesom našega duha, je na dve strani brušen meč, ki sicer srce okrvavi, pa rane njegove vendar niso morilne, temveč še celo dušo iz malomarnega smrtnega spanja zbudé ter jo sposobno storé, si večno življenje pridobiti. Kristusovo trpljenje je brezumno morjé, iz katerega so svetniki in pobožne duše zajemali tolažbo v boleznih in britkostih, moč v premagovanji skušnjav, da! še celo veselje v stiskah in nadlogah, ter stanovitnost v dobrem do konca! Ozrimo se tedaj danes na Kristusa, na tega trpečega Davida, kateri je bil reven in v hlapčevski podobi, — pa srčen in pogumen na duši, kateri ni obdan s Savlovim orožjem, temveč s palico sv. križa, in s peterimi kamni svojih svetih peterih ran premagal prevzetnega Goljata — satana, greh in pekel!

Vsega trpljenja Kristusovega vam ne mislim na drobno popisovati, saj vam je znano iz sv. evangelija in ga tudi sedaj ob postnem času sami na križevem potu premišlujete; le na njegovo dušno

trpljenje hočem danes obrniti vaše oko in misli, ter vas prosim, da mimo njegovih dušnih bolečin ne hodimo naglo in lahkomišljeno naprej, temveč postojmo in pogledjmo, če je kaka bolečina njegovi enaka!

Ti pa, o po nedolžnem trpeči Zveličar, razženi gosto meglo spred naših oči, in omehčaj naša srca, da gledamo skrivnostno tvoje trpljenje z neskaljenim očesom in da se nam globoko v srce vtopé tvoje rane, da zanaprej gineni tega pogleda, hodimo v vseh britkostih po tvojih svetih stopinjah!

O sv. Ludoviku Granaškem se bere, da je imel nekdam pridigovati na veliki petek, ter da je začel: „Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa,“ — več pa ni mogel izgovoriti; že te besede ga tako prevzamejo in ginejo, da začne jokati in zdihovati; hoče se premagati, ter zopet začne: „Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa,“ pa zopet ga solze oblijó, ki mu glas vzemó, tako, da ne more nobene besede več iz ust spraviti. Pridiga sicer preneha, — a seglo je poslušalcem globoko v srce, ker mesto pridigarjevih besedi so govorile pridigarjeve solzé!

1. Tacega duha prešinjani, se ozrimo sedaj tudi mi na nevidljivi križ, na katerem je koprnela sv. duša Jezusova, — na križ, katerega sicer ne vidimo, kateri pa je toliko britkejši, kolikor je skrivnejši! Sklicujem se v tej reči na skušnjo in spričevanje vseh tistih, kateri so že kedaj velike dušne bolečine prestajali, in kateri naravnost trdijo, da so dušne bolečine mnogo hujše mimo telesnih. Kdo more le popisati brezumno trpljenje, katero je občutila duša Jezusova pri pogledu na toliko pregeh.

O sv. Stanislavu Kostki je znano, da je vselej bolečine omedlel, kadar je slišal kako nečisto besedo. — Ravno tako berem v življenji svetnikov o sv. Magdaleni Paciški in drugih, da so se po vsem životu tresli, kadar so slišali, da je kdo kak smrtni greh storil; tako močno namreč jih je bolelo razžaljenje Boga, katerega so presrčno ljubili! Svetniki so se tudi zaradi tega prostovoljno in radi najtežavnim spokornim delom vdali in še celo najostudnejše in grozovitnejše bolezní iz nebes prosili, da bi bili le odvrnili grehe, ter razžaljenju božjemu vsaj nekoliko zadostili! — Če pa smemo sklepati od malega na veliko, od svetnikov do Najsvetejšega, od male ljubezni do največje, lahko spoznamo: kolike bolečine je morala še le duša Jezusova občutiti, ko je ostrá pravica božja odprla pred njenimi očmi bukve, v katerih so bili zapisani vsi naši dolgovi, vse pregrehe človeškega rodu! O kako grozovit pogled! ko je imel Sin božji na Oljski gori v

molitvi klečeč vse grehe pred očmi, od prvega v raju do zadnjega na dan vesoljne sodbe! Ko je videl vsa bogoskrunska neverstva, nesrečna krivoverstva in žalostna razkolništva, vsa izdajanja novih Iškarjotov, vsa zatajevanja nepremišljenih Petrov; — vsa zaničevanja cerkve in božjih reči; — vsa onečiščevanja Bogu posvečenih tempeljnov; — vsa božjeropna prejemanja sv. zakramentov; — vse morilne in krivične vojske; — vse punte zoper Boga in cesarja; — vse krivice gosposke in podložnih; — vse ukradeno blago in po goljufiji pridobljena bogastva; — vsa nezvesta prelomljevanja zakonskih zvez; — vsa grda in nagnjusna dela očitne in skrite nečistosti; — vse pregrehe pastirjev in ovac, kraljev in podložnih! — O kako strašen pogled! Ta pogled vrže Kristusa na zemljo, njegovo sveto, čisto oko ne more prenašati tolike grdobe, ta pogled mu izžema krvave kaplje iz obraza in života! Pa kako bi moglo tudi drugače biti?! Le pomisli ti, krščanski brat ali sestra, ako so tvoj oče po nedolžnem žaljeni, zasramovani, zaničevani, kako ti je hudo, kako te peče, kajti večje bolečine ni za dobrega otroka, kakor če vidi svojega očeta po krivici žaljenega in zaničevanega! Sedaj pa pomisli: Oče, — vsem neskončno dobri in pravični Oče je razžaljen, zaničevan od svojih lastnih stvari, od zemeljskih črvičev; kako mora biti pač pri sreju najboljšemu Sinu, kateri svojega nebeškega Očeta neskončno ljubi?! Zares! le včlovečeni Bog zapopade, kaj je greh, le včlovečeni Bog obžaluje greh tako, kakor zasluži! . . .

O žalostni Jezus! tudi moji grehi so stali na Oljski gori pred tvojo sveto, čisto dušo, ti si jih videl, objokoval in nad njimi trepetal, zato je bila tvoja duša žalostna do smrti; — pa ne samo moje, temveč grehe nas vseh. — Premišljuj tedaj, kristijan, to — in ostani trd, če moreš, če imaš človeško sree! Prosi Boga, da bi Kristus udaril s svojim svetim križem na tvoje trdo sreé, kakor je nekđaj udaril Mojzes v puščavi na skalnato pečino, in da bi, kakor je onđi vrela bistra voda iz nje, tudi iz tvojih oči pritekli potoki skesanih solz, s katerimi bi mogel s spokorjeno Magdaleno izmiti svoje grehe! . . .

2. Ako je bil pa že sam pogled na brezštevilne grehe za čisto, sveto nedolžno dušo Jezusovo bridki meč, — koliko hujše mu je moralo biti še le potem, ko je videl, da mora on sam vse te grehe náse vzeti, kakor da bi jih bil on sam storil, samo zato, da bi se jih mi znebili. *Gospod je nanj naložil nas vseh pregreho*, govori prerok Izaija (53, 6). — On, nedolžni, sveti, čisti, na katerem le sence greha ni bilo, mora naložiti na svoje rame težko butaro naših pregreh.

Kak stud, kako mržnjo je morala občutiti njegova duša, ko se je naenkrat videla odeta s tako grdim oblačilom! Kaka groza ga je stresnila, ko se h krati vidi odsutega s tako grdimi gobami, vtopljenega v morje naših pregreh! Zato toži pri psalmistu: *Sramota je obliła moje obličje!* in pri preroku kliče k Bogu: *Pomagaj, o Bog! ker vode so pritekly do moje duše; tičim globoko v blatu, in ni najti dna; prišel sem v globočino morja, in vihar me je pogreznil!* — Nobenega dopadajenja ni mogel imeti sam nad seboj; imel se je za tacega, katerega je Bog preklel, katerega je Bog zavrgel; zatoraj se ihti in moli: *Oče, ako je mogoče, naj gré ta kelih od mene! Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!*

O nedolžni Jezus! sedaj še le spoznamo, da te na potu na goro Kalvarijo ni le samo križ toliko težil, marveč naši grehi; ne toliko telesna slabost, temveč veliko bolj prevelika sramota tvoje duše! Kako si se pač sramoval pred čistim nebeškim Očetom; pred čistimi angelji, ko si tičal v blatu, obdan z nesnago in ostudnostjo naših grehov in hudobij! . . .

3. Pa vse to, predragi v Gospodu! še ni bilo zadosti. — Vsakemu izmed vas je znano, koliko premore v bridkih urah tolažilna beseda prijateljeva; koliko voljneje in ložje prenašamo trpljenje, če ga komu potožimo, in resnično je, da veselje naše je še enkrat večje, če ga razodenemo zvestemu prijatelju, da se tudi on z nami veseli, naša bolečina pa še enkrat manjša, če jo komu razodenemo, kateri ima srce, da jo z nami čuti. — Glejte, Zveličar pa ni imel nikogar, kateri bi ga bil tolažil, zato začne grozno otožen in žalosten prihajati. Svetniki in mučenci so sladka tolažila prejemale iz nebes; oni se niso sami bojevali, Bog sam jim je bil v vojski vedno na strani, ter je krepečal njihovo slabost, sladil njihove grenkosti, tako da so se jim, kakor sv. Frančišek Sal. pravi, *bridki meči zdeli nežne rožice, goreče oglje pa kakor dišeče cvetlice!* — Le Kristus je moral kelih trpljenja sam do dna izprazniti brez nebeške pomoči, zato toži pri preroku Izaiji (63, 3—5): *Sam sem tlačil v tlačilnici, in izmed narodov ni bilo nikogar z menoj; . . . okoli sem se oziral in ni ga bilo pomočnika; iskal sem, in ni ga bilo, da bi mi bil pomagal!* — Utegnil bi pa kdo misliti, saj ga je Marija kaj potolažila, katera ga je z materino ljubeznijo spremljala na goro Kalvarijo, in katera je s solznim očesom stala pod križem, kakor da bi bila hotela reči: Moj sin, ne odstopi od daritve, katero si opraviti sklenil! — Toda glejte! ravno ona, najboljša mati, kar jih je bilo in jih še bo, je bila še le vzrok novih bolečin in britkost za Sina; nov trn za njegovo srce!

Videl je ostre meče, kateri so prebadali Marijino srce, videl vroče solzé, katere so se ulivale po njenem obličji, slišal je zdihovanje ljubljene Matere, katero mora zapustiti . . . in ravno zato še bolj krvavi njegovo srce!

4. Njegovo trpljenje pa se je še množilo, ker je dobro vedel, koliko ljudi je in jih še bo, kateri se ne bodo zmenili zanj in njegovo trpljenje, katerim ne bo njegova kri, — kri odrešenja in zveličanja, ker sami ne bodo marali za njo, temveč kri še hujšega, — večnega zavrženja! Vse te je videl Kristus stati pred svojimi očmi, jih slišal preklinjevati uro svojega rojstva ter zaničevati svojega Odrešenika! Resnično! misel, da bo toliko duš vkljub njegovemu trpljenju po svojem lastnem zadolženju pogubljenih; misel na grdo nehvaležnost toliko tisoč duš za njegov križ in za njegovo neprecenljivo zaslužnje in trpljenje, ta misel, pravim, je morala Kristusa, kateri je vse ljudi neskončno ljubil, neizrečeno peči in sicer tem hujše peči, ker je vedel, da bodo nehvaležni ljudje še celo njegove s tolikim trpljenjem zaslužene milosti sv. zakramentov božje-ropno sramotili in zaničevali! — In gorjé! koliko je v resnici še ljudi, kristijanov, kateri zaničujejo Kristusov nauk, opravljajo neveljavne spovedi, prejemajo nevredno svete odveze in sveta obhajila, ter tako zaničujejo in sramoté sv. zakramente kot zveličalne pripomočke, katere nam je Kristus s svojim trpljenjem zaslužil. Ni se toraj čuditi, da se je Kristus pri pogledu na te ostudnosti in hudobije črvu enako zvijal v svojem preobilnem trpljenju!

5. Če pri vsem tem trpljenji še mi premislimo, da je bila smrt, kakoršne je Kristus umrl, v tedanjih časih najbolj sramotna, kajti na križ so pribijali le roparje in enake baže ljudi; če premislimo, da je bil on k tej smrti obsojen ob času, ko je največ ljudstva v Jeruzalem privrelo; če premislimo, da je bil zaničevan in zasramovan celó v trenutku, ko navadno preneha vse sovražstvo in le sočutno pomilovanje vlada, namreč ob smrtni uri, takrat, ko ljudje še celó največjega hudodelnika k smrti obsojenega pomilujejo, — on pa je bil ravno nasprotno v tem žalostnem trenutku najgrše zaničevan in sicer ne od poštenih ljudi, temveč od razbojnika, kateri je radi neuslišanih hudobij in pobojev visel na križu poleg njega, katerega bi bil moral vsaj takrat najbolj ponižno milostljivega odpuščanja prositi, pred čegar ostrim stolom bo skoraj stal; če nadalje še premislimo, da tudi vnanja narava — vnanje prikazni močno vplivajo na človeka ter veliko pripomorejo, da je žalosten ali vesel, kakor nas že lepo vreme razveseli, ali žalostno razžalosti: če mi vse

to premislimo, pravim, moramo priznati, da dušno trpljenje Jezusove je moralo neizmerno veliko biti ob času njegove smrti, kajti vse se je takrat združilo, nebo in zemlja, človek in narava, da bi njemu trpljenje še bolj ogrenilo! — Okrog 6. ure, t. j. naše 12., nastane, kakor nam sv. pismo pové, silna tema. Solnce zgubi svojo svetlobo, in tema nastane po vsej zemlji do devete ure, t. j. naše tretje popoldne. Strah in groza preletita živino in ljudi, da zmešani semtertje divjajo; zemlja se trese, — skale pokajo, — grobi se odpirajo — in mrtvi vstajajo! — Če so take nebeške in zemeljske prikazni že za zdravega človeka pretresljive in grozne, koliko bolj so še-le za tacega, ki umira, — in ki umira pri popolni zavednosti! Te nenavadne in strašne dogodbe so nekega nevernika ob tistem času tako pretresle, da je klical: „Ali Bog sam trpi, ali pa gre svet h koncu!“ — O, s koliko bolestjo je morala biti napolnjena še le takrat Jezusova duša! Sedaj, kristijani! vsaj nekoliko lahko spoznamo žalostne besede, katere nam kliče s križa: *O vi vsi, ki memo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor je bolečina moja! O zares predragi! človek v svoji slabosti, naj bo učen ali neveden, tako malo more prav umeti neskončno trpljenje božjega Sinu, kakor malo razume neskončno bitje njegovo.*

Vedite pa, dragi kristijani! da je Kristus toliko trpel zaradi nas in zaradi vseh ljudi, da je poplačal neskončni dolg Bogu, katerega je tirjala njegova pravica od nas zavoljo naših grehov in katerega bi mi sami nikdar ne mogli izplačati. Vendar pa s tem še ni vse storjeno in dognano, da bi bili mi zveličani! Mi si moramo tudi sami prizadevati, Kristusu v trpljenji podobnim biti, ter za njim hoditi po potu, katerega nam je z besedo in zgledom pokazal, rekoč: *Zgled sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz storil, tudi vi storite;* (Jan. 13, 15.) in zopet ob drugi priliki: *Resnično, resnično vam povem: Hlapec ni večji, ko njegov gospod; ne poslanec večji, ko tisti, kateri ga je poslal* (Jan. 16.); in zopet: *Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.* (Mat. 16, 24.) Edina pot tedaj, katera pelje v nebesa, je trnjeva pot, je pot križa; to je Jezus priporočal v svojem nauku, po tej poti je sam hodil od betlehemske jaslje do sramotne smrti na križi. Po tej poti so hodili svetniki in mučenci, in po tej poti za Jezusom moramo hoditi tudi mi, da bomo vredni in deležni njegovega trpljenja in odrešenja. In da se nam ta pot ne bo zdela pretežavna, imejmo vedno odprte oči na Jezusov križ! Kadar gremo v cerkev ali na polje, na

delo, ali počivat, ali kam drugam po svojih opravilih, posebno pa še danes, ko poljubujemo na tleh za nas na križi umrlega Zveličarja, mislimo na njegove rane in bolečine ter grenko trpljenje in bolestne klice: *Je-li kaka bolečina, kakor je bolečina moja!?* — Kličimo pa tudi Gospoda Jezusa Kristusa samega na pomoč, rekoč: „O Gospod Jezus, zbudi nas in vse grešnike k pravi pokori, da tvoje trpljenje ne bo zgubljeno nad nami; daj nam veliko ljubezen do križa; daj nam stanovitnost v pokori do konca; dodeli nam to milost, da mi tebe tako ljubimo, kot ti nas, da vedno zvesto poslušamo tvoj nauk, natanko spolnujemo tvoje zapovedi ter vselej vredno prejemamo sv. zakramente, da bomo tako vredni enkrat svoje duše v tvoje roke zdihniti ter potolaži nas v trenutku, ko se bomo ločili od sveta, kakor si nekdaj potolažil skesanega razbojnika, rekoč mu: *Resnično ti povem, danes boš z menoj v raji!* (Luk. 13, 43.) — Amen.

Andr. Šimenec.

Velikonočna nedelja.

I. Splošno prenovljenje.

Glej, jaz naredim vse novo.

Skr. raz. 21, 4.

Aleluja! to je veseli klic, kateri se danes po vsem krščanskem svetu razlega, in veliko milijonov krščanskih src z radostjo navdaja. Kaj pa nam vsem dela tolikanj veselja? Beseda, katero je govoril angelj pobožnim ženam: *Vstal je!* Vstajenje Gospodovo je tedaj uzrok našega veselja. *Ako ne bi bil Kristus od smrti vstal*, pravi apostelj, *je naša vera prazna*, upanje prihodnjega vstajenja pokončano. Kristus je od smrti vstal, vstal iz groba k novemu življenju in ravno po tem prinesel svoji cerkvi, vsem ljudem novo življenje. *Jaz naredim vse novo*, pravi Gospod, in če se okoli ozrete, ali ni vse novo, kar vaše oko vidi, vaše uho sliši? Novi ogenj se je včeraj pred cerkvijo iz kamna ukresal in blagoslovil, nova krstna voda posvetila, novo sv. olje so škof blagoslovili; altarji, kateri so bili do sedaj v postno obleko ogrnjeni, so spet na novo ozaljšani, na novo so spet včeraj zapeli iz visocega zvonika zvonovi; kakor iz novega se razlegajo veličastne orglje po veži Gospodovi. Je-li ni vse prenovljeno v cerkvi?

Pa ne samo v cerkvi, ampak tudi v vsi natori se prenavlja vse. Vnovič jela je trava zeleneti, novo listje in cvetje so dobila drevesa, na novo cvetó cvetlice, na novo so se zopet oglasile ptice pevke. Kdo ne bo zaklical s kraljem psalmistom: *Gospod, moj Bog, ti si ponovil obličje pozemeljsko!* — Ali pa ne vidimo v novo poživljeni naravi tudi ponovljenega človeka? Zakaj si je želel starček pomladi? Ljuba spomlad prinese njegovemu slabotnemu telesu nove moči. Zakaj je hrepenel delavec, poljedelec, da mine žalostna zima? Ali ne zato, ker mu prinese spomlad nov up, nov zaslužek! Kaj hočem reči o preljudi mladosti? Kdo bi se ne veselil videti ljube otročiče radovati se zopet v prostem zraku pod milim nebom? Resnično, povsod se prepeva vesela aleluja, — vse se na novo oživi, povsod, v cerkvi, v natori, v navadnem življenji človeškem se vidi spremenjenje, se vidi novo življenje.

Vprašam te pa, krščanska duša, ako se je vse in tudi tvoje telesno življenje na novo oživilo, ali bo v našem notranjem vse pri starem ostalo? Bode li naše srce trše od kamna, iz katerega se iskra izkreše? Bo li naše srce mrzlejše od zemlje, iz katere trava v novič poganja? Revez, človek, če nimaš notranjega veselja, ko se vendar ves katoliški svet veseli! Ubogi človek, če si še zmiraj stari, med tem, ko je vse novo postalo!

Pa vendar ne, preljudi, ti ne smeš stari ostati, saj pravi apostelj: *Kristus je vstal, da začnemo novo življenje živeti.* Novo je o Veliki noči postalo vse, nov mora postati tudi vsak človek v svojem življenji, nova mora postati vsaka hiša, nova mora postati vsa soseska. In to je vsebina mojega govora.

I. Neki človek, sicer še mlad v letih, pa vendar že zastaran v vseh pregrehah in hudobijah, je bil tolikanj srečen, da se je v velikonočnem času spreobrnil. Res, prav velika sreča je tega človeka doletela, kajti sv. Avguštin pravi: *Če bi se smelo reči, je za Boga teže, grešnika od dušne smrti k dušnemu življenju obuditi, kakor pa mrtvega k življenju.* Ko je po veliki noči svoje malopridne tovariše na poti srečal, šel je mimo njih, ne da bi se za nje zmenil. Začuden zaradi njegovega obnašanja, ga vprašajo: „Kaj nas več ne poznaš? Saj smo mi tvoji prijatelji.“ Spreobrneneč pa jim odgovori: „Bodite le moji prijatelji, jaz pa vaš nisem.“ Prav jim je odgovoril, saj ni bil več stari človek, saj je bil spreobrnjen, nov človek.

Tak nov, spreobrnjen človek, predragi moj, moraš tudi ti postati zdaj o veliki noči, ako nisi že poprej postal. Kaj pa mora na tebi novega postati? boš eden ali drugi povprašal. Novo mora

postati tvoje mišljenje, tvoje govorjenje, tvoje delovanje.

1. V človeku mora pred vsem novo postati to, kar je korenina vsega hudega, vsega greha. In to koreniko greha, kdo je ne pozna? „Srce tvoje, katero je k hudemu nagneno od mladosti,“ pravi Gospod. Tvoje srce je ta korenika, iz katere izvirajo slabe misli in želje, hudobno govorjenje in pregrešna dela. Da je temu tako, da je človeško srce res korenina in sedež greha, naj te prepričajo besede Jezusa Kristusa, kateri je večna resnica in tako-le govori: *Iz srca pridejo hudobne misli, ubivanje, prešeštva, nečistovanja, tatvine, krivice priče, proklinjevanja.* (Mat. 15, 19.) Kako velike hudobije, in vse te izhajajo iz hudobnega srca!

Ali spoznate, preljubi, kaj mora v vas najpoprej novega postati, ako hočete tudi vi sami novi biti? Ali izprevidite, da morajo pred vsem vaše srce, vaše misli in želje se spreobrniti? Pa kako to? Ko je sv. Remigij kralja Klodviga krstil, reče škof krščenu: „Prikloni svojo glavo, mogočni kralj, odpovej se temu, kar si dozdej častil, in sožgi, kar si mesto pravega Boga molil.“ To rečem tudi jaz vsem tistim, kateri se želé spreobrniti: Sovraži in zaničuj zanaprej vse, kar si dozdej grešnega ljubil in poželel; ljubi in čislaj zanaprej dobro, kar si poprej sovražil. — So bili do sedaj bogastvo in blago tega sveta tvoji maliki, katere si častil in na katere si svoje srce obešal, oh odtegni ga od njih in skrbi za nebeške zaklade. — Je bilo poželenje oči, požrešnost in sovraštvo, katero je dozdej tebe vodilo, naj zanaprej zatajevanje, bratovska ljubezen in prizanašanje tebe navdaja. — Ako se je častilakomnost in prevzetnost v tvojem srcu vgnjezdila, bodi, kakor te Jezus opominja, iz srca ponižen in se tudi z aposteljni veseli, ako po krivici zaničevanje in preganjanje trpiš. — Še-le če tvoje srce vse hudo sovraži in se skrbno vsega ogiba, kar Boga žali, zato pa nasproti vse dobro ljubi, — še-le potem se je tvoje srce prerodilo in popolnoma novo postalo. Da se bo pa to gotovo zgodilo, moli prav pogosto s spokornim Davidom: *Čisto srce ustvari v meni, o Bog, in pravega duha ponovi v mojem notranjem.* (Ps. 50, 12.)

2. Postane tedaj srce, t. j. postanejo misli in želje naše nove in dobre, postanejo potem tudi nove in dobre besede in dela.

Če primerim srce potoku, tedaj so besede in dela enake vodi, ki šumlja po potoku. In če človeško srce primerim drevesni koreniki, je potem govorjenje in delovanje kakor sad drevesa. Kakoršen je toraj potok, taka je tudi voda, kakoršna korenika, tak tudi sad. Kakoršno je toraj srce, takšne so besede, taka dejanja, ali dobra, ali pa slaba.

Ako je bilo naše srce do sedaj hudobno, naj bo v prihodnje enako potoku, o katerem sv. pismo pravi, da je imel slabo in nezdravo vodo, — pa je postala potem dobra, ko je Elizej vanjo vrgel soli. (IV. Kralj. 2, 19.) Tako, preljubi, naj se nadalje iz tvojih ust namesto sovražnih in opravljenih besed le prijazne, mesto nesramnih in pohujšljivih pogovorov le spodobno govorjenje sliši, namesto kletvinje in rotenja toliko rajše moli, in namesto laži in krivega pričanja govori toliko rajše resnico.

Zatoraj, predragi! pazite na svoje govorjenje, ker je gotovo in nelažljivo znamenje vaših src, je resnično spričevanje, ali se je vaše srce poboljšalo, novo postalo. Ne dajte se goljufati; če se po opravljeni velikonočni spovedi in prejetem sv. obhajilu spet v svojo staro hišo, med svoje stare prijatelje in znance vrnete, po stari navadi svojega bližnjega spet obirate, nesramne pogovore radi poslušate in se še zraven posmehujete, kakor ste pred spovedjo delali; če se kletvine in krega, lažnjivosti in zaničevanja drugih ravno tako malo zdržujete, kakor poprej, — verjemite mi, — vi ste nepoboljšani, nespokorjeni, vi ste še stari ostali!

3. Tretje gotovo znamenje, ali smo s Kristusom resnično vstali k novemu življenju — so nova dobra dela in čednosti, katere morajo nastopiti namesto dosedanjega hudobnega delovanja.

Kakor dá ogenj gorkoto, ravno tako se mora tudi nova ljubezen do Boga, katera se je vnela po velikonočnem obhajilu v našem sreju, pokazati vnanje v našem dejanju in ravnanju. Kristijan, ako ti praviš: Jaz sem po velikonočni spovedi postal nov človek, jaz sem starega človeka z njegovimi hudobnimi deli slekel in sem novega, brezgrešnega človeka oblekel, — dobro, — pokaži mi svoja dela, in jaz ti bom verjel; pokaži mi, da si res starega človeka s Kristusom pokopal in si zdaj s Kristusom tudi k novemu življenju vstal; pokaži mi, da vsi tvoji sklepi niso bili le prazne besede, ampak so v resnici zate novo življenje. Dokler ti tedaj ne zapaziš tacihi negoljufivih znamenj svojega spreobrnjenja, toliko časa prosi Boga: *Novo srce vstvari v meni, o Bog, in pravega duha ponovi v mojem notranjem*, — dokler boš uslišan, in postaneš v resnici ves nov človek!

O Velikinoči pa ne sme postati le človek sam za-se nov, temveč prenoviti se mora cela hiša.

II. Veliko saboto popoldne je po nekaterih krajih navada, da gre duhoven od hiše do hiše in vse hiše z novoblagoslovljeno vodo kropi. Res lepa navada. Vse se mora ponoviti, ljudje in tudi hiše. Če pa rečem, da morajo o Velikinoči postati nove hiše, ne mislim,

da bi postalo novo zidovje, ampak mislim družine, ki stanujejo v hiši, kajti v nekateri hiši je dosti nerodnosti med družino, in te nerodnosti se morajo zdaj o Veliki noči odpraviti.

1. Povejte mi enkrat, ali bi ne bilo marsikaj ponoviti med zakonskimi? Ali se mar ne najdejo zakonski, kateri pozabijo na obljubo, ki so jo pred altarjem vpričo živega Boga in ljudi storili, eden drugemu zvesti ostati, in da to zakonsko zvestobo s prešestovanjem prelomijo? — Ali se ne dobé tudi taki zakonski, kateri živé med seboj v večnem prepiru in sovraštvu, da nočejo s slabostmi in napakami eden drugega nič potrpeti, ampak da se še celo neusmiljeno pretepajo? Ali ne poznate tudi takih zakonskih mož, kateri so povsod rajše, le doma ne, kateri se po dnevi in po noči, ob nedeljah in delavnikih potikajo po krčmi, in so dobre volje, med tem, ko mora uboga žena doma solze točiti in lačni otročiči po kruhu kličejo! Kdo mi more toraj reči, da ni tudi pri nas po naših hišah in družinah marsikaj prenoviti, da se tudi pri nas ne najde takih žen, katere ne morejo svojemu možu nobene zamolčati in s svojim ojstrim jezikom toliko časa okoli bijejo, da se najbolj potrpežljivi mož mora razkačiti, in se začne surova kletvina in nazadnje pretep?! Res veliko bi bilo v marsikateri hiši prenoviti, toda v nekateri se ne dá več, je že vse zakasnjeno. — O, da bi se pač vsi zakonski zdaj spomnili nazaj na tisto uro, ko so stali tu pred altarjem kot ljubeča ženin in nevesta! O, da bi svojo obljubo in zavezo, svoje svete sklepe, ki so jih takrat storili, zdaj spet resnično ponovili! Kdo izmed vas bi ne želel takega ponovila, kako koristen bi bil za vas in tudi za vaše otroke, za celo družino!

2. Koliko napačnosti je pa tudi med stariši in otroci, koliko je tu poboljšati, prenoviti treba? Marsikateri stariši bi morali pač bolj skrbeti za časno in večno srečo svojih otrok! Marsikateri stariši bi morali skrbnejši biti za dobro izrejo svojih otrok in jih bolj vestno pošiljati v šolo! Koliko je starišev, ki se ne zmenijo za svoje otroke, ali gredó ob nedeljah v cerkev ali ne, ali zahajajo v slabe tovaršije, kateri jih samim sebi prepustijo in ne skrbijo, ali molijo, ali gredó kedaj k spovedi ali nikoli! Koliko je pa tudi takih starišev, kateri namesto da bi svoje hudobne otroke svarili, kaznovali, še-le s svojim slabim vzgledom v hudobije napeljujejo! — Koliko je pa spet pri otrocih prenoviti. Kako hudobni so vendar nekateri otroci! Ne zadosti, da s svojo nepokorščino starišem veliko žalosti delajo, še ne dosti, da jim s svojim surovim in hudobnim obnašanjem življenje grenijo, njih zdravje spodkopujejo in jim mrtvaško jamo kopljejo;

— še tako daleč sega otroška nehvaležnost in brezbožnost, da svojim starim starišem, od katerih so vendar vse dobili, kar imajo, še potrebnega živeža ne privoščijo, jim ga kratijo in komaj čakajo, da bi prišla smrt in da bi se jih kmali znebili! Kako obžalovanja vredni so taki nesrečni stariši! Pa še bolj obžalovanja vredni so taki pozabljivi otroci, božje prekletstvo jih bode prej ali pozneje zadelo, vendar pa gotovo, če svoje ljubezni do starišev ne prenovijo.

3. K domači družini pa se ne prištevajo le stariši in otroci, ampak tudi posli in najemniki. In tudi med gospodarji in posli naj se vse, kar je napačnega, popravi in ponovi. Tudi tukaj bi bilo marsikaj silo potreba popraviti. Dostikrat slišiš tožiti gospodarje nad posli, in nasprotno, posli se pritožujejo čez svoje gospodarje. Kdo je tedaj kriv? Eden se zgovarja na družega.

Res je, da so dostikrat posli slabi, da zmiraj večje plačilo tirjajo in pa manj delajo; res je, da so pogostoma nezvesti in namesto gospodarja škode varovati, mu še sami škodo delajo; res je, da dostikrat malo za hišo skrbijo in le gledajo, kako da bi se lišpali, in res je tudi, da se malokdaj tak posel dobi, da bi ne imel pregrešnega znanja; — vendar je pa temu nasproti tudi res, da so dostikrat pa tudi gospodarji taki, kakoršni bi ne smeli biti, da s svojimi posli prav slabo ravnavajo, kar nikakor ni prav; da ne skrbijo niti za njih časni, niti za dušni blagor, in da ne dajo svojim podložnim lepega zgleda, ne pri delu, ne pri molitvi, ne pri obiskani službe božje; da, še več, jih še celó ob nedeljah in praznikih z delom po živinsko obložijo ter od nedeljske službe božje zadržijo.

Bodisi toraj na tej ali uni strani kaj napačnega, poboljšati, prenoviti se mora, da bode vsa hiša nova postala.

Kako lepa je hiša, družina, kjer vlada mir med zakonskimi, ljubezni med stariši in otroci, zastopnost med gospodarji in posli! — Taka družina je podobna družini nebeški. Oče je glava družine, namestnik Boga Očeta. Hišna mati nadomestuje Boga Sina in je besednica med očetom in otroci. Otroci pa so podobni Bogu sv. Duhu, kateri izhajajo iz Boga Očeta in Boga Sina, kateri je vez ljubezni, ki veže Očeta in Sina, enako, kakor izhajajo otroci iz očeta in matere in jih v ljubezni na novo zedinijo. Posli pa naj bodo v vsaki hiši to, kar so angelji trojedinemu Bogu, namreč, da zvesto in natanko spolnjujejo voljo in povelja gospodarjev, ravno tako, kakor spolnjujejo angelji v nebesih voljo nebeškega Očeta.

Če bi bila vsaka krščanska hiša tako lepa podoba nebeške družine, kako bi potem Bog obilno svoj blagoslov nad tako hišo

razlil? Kako rad bi Bog v taki hiši miru in ljubezni prebival! Blagor, tisučkrat blagor taki hiši, katera je o velikonočnem času tako nova postala, blagor pa tudi taki soseski, v kateri je veliko takih nebeški družini podobnih hiš!

III. Potrebe človeške so mnogovrstne in eden potrebuje drugega pomoči. Zatoraj se ljudje združijo v družine, in družine spet v soseske. Katere pa so podlage za srečo soseske? Podlage za soseskino srečo so v tem, da je 1. med seboj sporazumljiva, 2. poštena, 3. pobožna.

1. Kako bi mogla obstati občina, ako bi njenih udov ne vladal duh edinosti in sporazumljenja? Kako bi mogla biti srečna, ako bi v nji ne bilo niti javne zvestobe, niti občne varnosti? Bi bila mar srečna soseska, če bi smel vsak po svoji glavi delati, kar bi bilo njemu všeč, če bi sleherni ud edino le za svoj prid skrbel, občni blagor, koristne naprave in potrebe soseskine zanemarjal?! V resnici le z zedinjeno močjo so naši spredniki res marsikaj dobrega in koristnega napravili, od cesar mi, njih nasledniki, še dandanes dobičke uživamo. Ne bom tajil, da je tudi sedaj med nami mnogo hiš, ki so v tej zadevi hvale vredne, vnete za občni mir in dobrodelne, radodarne . . . vendar pa bi se dalo tudi v tej zadevi marsikaj zboljšati in prenoviti. Marsikateri bi moral biti še nekoliko bolj prizanesljiv, manj nevoščljiv, toliko bolj pa prijazen in odkritosrčen proti svojemu sosеду; bolj delaven, natančen in skrben v spolnovanju svojih dolžnosti ter zvestejši v svoji službi; postati bi moral radovoljnejši in radodarniši pri nabiranju soseskinih doneskov, bodisi za šolo ali za druge komunske naprave; tudi do revežev bi bil lahko še veliko bolj usmiljen. O da bi se pač vsi ti prenovili, prenovili v čast in blagor celi soseski!

2. Občni blagor in sreča soseske obstaja dalje tudi v javnem poštenju in spodobnosti. Kaj soseski pač večjo pogubo napravlja, kot ravno očitno pohujšanje? Kaj soseski več stroškov prizadeva, nego ravno malovredne osebe, katere se po bolnišnicah potikajo in nezakonski otroci, kateri izhajajo ravno iz nepoštenega, pregrešnega znanja, in za katere mora deželna skrbeti? In od kod, da se od dneva do dneva število nedelavnih ljudi, beračev in postopačev čedalje bolj množi? Zakaj drugače, nego ravno zato, ker očitno poštenje vedno bolj hira in peša. Kako srečna bi bila vsaka soseska, in tudi naša, ako bi se moglo o njej reči, da v njej je poštenje in sramožljivost doma. Kaj bi rekli spredniki naši, ko bi iz groba vstali, k sedanjemu nesramnemu obnašanju nekaterih v soseski? Kaj bi rekli lahkomišljeni in razuzdani naši mladosti? Ali se je mar tudi takrat toliko čulo po-

nočno rogoviljenje, tolikanj vedelo za pregrešno znanje in njega žalostne nasledke, ki so vsej soseski v sramoto in škodo, ali se je mar slišalo toliko pohujšanja, kolikor sedaj? In kje vzrok te nesreče? So tega morebiti res krivi duhovni, katerim posvetni modrijani in tako imenovani omikani svet tako rad očita, da ravno duhovni ljudstvo delajo neumno in ga zapeljujejo? Zgodovina spričuje, da tega krivo je edino le pomanjkanje poštenosti in očitne spodobnosti. — Pa poglejmo še dalje, kakšne so bile soseske, ko se je še malo ali nič vedelo o tako imenovanih balih in drugih razuzdanih veselicah. Ali res tako razveseljevanje sosesko osrečuje? Ali niso ravno plesišča mesto, kjer satan svoje mreže nastavlja, kjer pregrešna znanja svoj začetek imajo, kjer se nedolžnost na prodaj postavlja, kjer marsikatero dekle poštenje pusti in si kupi sramoto? — Obišči kaznilnice, poprašaj, kaj da je pripeljalo te ljudi v ječe in zapornice? Te nesreče krivi so nekateri stariši, ki svoje otroke Bog zna kam rajše pošiljajo, nego v šolo in cerkev; tega krivi so vsi tisti, kateri ne pazijo vestno na to, kar jim cesarska in cerkvena postava ukazuje glede javnega poštenja v soseski. Sploh je vzrok, da so jetnišnice tolikanj napolnjene, le edino ta, ker poštenosti manjka in je pohujšanja vse preveč!

Kdo si upa tajiti, da kar tiče spodobnost in poštenost, silo potrebujemo prenovljenja? In komu izmed nas ne zapoveduje dolžnost skrbeti za povzdigo očitnega poštenja? In mar niso predpostavljene k temu še prav posebno zavezani?

3. Tretja pogoja srenjskega blagostanja je splošna pobožnost. Od kod pač izvira porazumljenje, zvestoba, varnost, milosrčnost tako potrebna podlaga sreče komunske? Na kaj se opira očitna spodobnost in poštenost? Od kod drugod ima svoj začetek, ali ne v krščanski veri? Če bi ljudstvo ne bilo imelo vere, in sicer krščansko katoliške vere, težko, da bi v ljudstvu bile vkoreninjene omenjene čednosti, ki so vendar srenji v srečo in blagor. Kolikor verniše in pobožniše je ljudstvo, katero vere nima le na videz ali v srcu, ampak jo kaže tudi v dejanji, toliko večje je tudi blagostanje njegovo. Komu se imam zahvaliti, da Bog našo deželo blagoslovi in jo velikih nesreč obvaruje? Ali ne v prvi vrsti duhu pobožnosti, kateri se sem in tje še med ljudstvom nahaja? In vendar tudi v tej zadevi pri nas ni več tako, kakor je bilo kedaj. Ali se ne vidi že tudi pri nas med priprostimi ljudmi pomanjkanje vere? Ne bom govoril o tistih, kateri si v čast štejejo, da očitno vero, cerkev in duhovne zaničujejo, nikdar ali malo malo kdaj k božji službi pridejo, se ob petkih in zapovedanih postih z mesom pasejo in postne zapovedi zasmehujejo. —

Taki kristijani, kateri sicer svoje nevere očitno na prodaj ne stavijo, vendar pa le vse svoje krščanske dolžnosti na videz opravljajo, so mrzli v veri, se sramujejo biti pobožni, da bi jih drugi ne zasmehovali; kateri molčijo, kadar se vera, cerkev in njeni služabniki napadajo in se zaničljivo o njih govori, molčijo iz strahu, da bi se komu ne zamerili. Bati se je, da je tudi med nami veliko takih kristijanov, kateri imajo po besedah apostola le mrtvo vero brez dobrih del. In taki kristijani so v pohujšanje ne le vernim kristijanom, da, še celo v pohujšanje krivovercem.

Vsem toraj zakličem: Vstanite s Kristusom k novemu življenju! Le potem se more prenoviti soseska in postati med seboj porazumljiva, poštena, dobrotljiva — v kateri prebiva spodobnost in bogaboječnost; le potem bo naša soseska taka, kakor mora biti po božjih in cesarskih postavah.

Pač lepa velika noč, sam Bog in vsi angelji se je morajo veseliti, ako je prenovljeno vse, posamezni človek v svojih mislih, govorjenju in dejanju; krščanska hiša, stariši, otroci in posli vsi prenarejeni; ako je nova postala krščanska soseska! S kolikim veseljem morala bi prepevati katoliška cerkev velikonočno alelujo! s koliko radostjo ponavljali bi jo angelji nebeški, ako bi grešni človek veliki petek s Kristusom pokopan, vstal danes tudi s Kristusom k pravičnemu duševnemu življenju. Blagor nam, če smo v tem pretečenem postnem času zakopali vse naše hudobije, slabe navade, pregrešne strasti, blagor nam, če smo starega človeka slekli, oblekli novega, in v Kristusu prerojenega in prenovljenega. Amen.

Ivan Tomazić.

2. Angelj pri grobu.

Mat. 28, 2.

Vvod. Pobožne žene Jeruzalemske so v nedeljo zjutraj na vse zgodaj hitele k Jezusovemu grobu, da bi bile Jezusovo truplo mazišile ter tako po judovski šegi mu najvišjo čast skazale. Hotele so takorekoč nadomestiti, kar veliki petek pri pogrebu niso mogle izvršiti. Toda prepozno! Jezusa ne najdejo več v grobu, zagledajo pa angelja z belim oblačilom ogrnenega, ki pravi: *Nikar se ne bojte . . .* Te besede angeljeve se povzema vsako leto po vesoljnem svetu, govori jih angelj Gospodov danes tudi nam. Pa ne le govorjenje, mar-

več vse angeljevo obnašanje nam daje premnogo lepih nauk. Menim, da ne bo neprilичno, če danes vaše misli še posebej na angelja obrnem ter ob kratkem razložim: Kaj nas angelj pri Jezusovem grobu uči.

Izpeljava. Zlasti dvojen nauk nam daje angelj pri Jezusovem grobu: 1. kar angelj dela in govori, nam je v tolažbo in spodbudo v dušnem boju sedanjega življenja, 2. njegova zunanja podoba pa nam veselo kaže veličastno plačilo naše zmage.

I. Sv. evangelij Matej (27, 2. 3. 5.) nam pripoveduje: *Angelj Gospodov je prišel . . .*

1. Angelj Gospodov je prišel iz nebes. Predno je Jezus šel v prebritko trpljenje, v boj zoper satana, prišel je na Oljski gori angelj iz nebes in ga je potolažil — osrčil; zdaj po zmagi pride zopet, da naznani Jezusovo čast, slavo in poveličanje. — Tudi mi moramo biti hud boj zoper svoje dušne sovražnike. Kolika tolažba za nas je resnica, da tudi nam pride angelj iz nebes na pomoč: *Ali niso vsi službeni duhovi v strežbo poslani zavoljo teh, kateri bodo prejeli delež zveličanja?* (Hebr. 1, 14.) *Glej, jaz pošljem svojega angelja . . .* (II. Moz. 23, 20.)

2. Angelj Gospodov je prišel iz nebes. Veliki četrtek — tisti večer pred britkim trpljenjem — je Jezus rekel sv. Petru: *Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta in bi mi poslal več kot dvanajst legijonov angeljev?* (Mat. 26, 53.) — In zdaj po prestanem britkem trpljenju pride angelj iz nebes naznanit človeštvu zmago: z grehom zapravljenega nebesa so zopet odkupljena! Kako tolažilen nauk za nas! — Bog je človeka ustvaril za-se. *K svoji časti sem ga ustvaril.* (Iz. 43, 7.) Tam, od kodar je angelj prišel, tam gori je naša prava domovina in če zdaj poslušamo svojega desnega angelja, homo ob koncu življenja tudi lahko veselo klicali, kakor nekdanji Judita: *Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angelj varoval* (Judit 13, 20); tudi mi bomo rekli, ko zapusti naša duša ječo umrljivega telesa s sv. Petrom: *Zdaj vem res, da je poslal Gospod svojega angelja in me je rešil iz Herodove (satanove) roke.* (Ap. dej. 12, 11.)

3. Angelj je pristopil in kamen odvalil. Sovražniki Jezusovi so bili kamen pred njegovim grobom zapečatili. Toda brez moči je bila straža in pečat, ko je višja moč vmes posegla . . . Pa angelj ni kamna odvalil zavoljo Jezusa, ker njegovo poveličano telo je lahko prišlo iz zaprtega groba, marveč ljudem — prepričanje, da so videli, da ga ni več v grobu, pa tudi nam v tolažilni nauk, kako tudi nam

zvesti angelj varuh odpravlja težko in grudasto kamenje skušnjav in nevarnosti s poti proti nebesom. To spodtakljivo kamenje nam ob kratkem opiše sv. Janez: *Vse, kar je na svetu, je poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja.* (I. Jan. 2, 16.) — Kako pridno nam ga odstranjujejo angelji: *a)* molijo in prosijo za nas. V tisti priliki o figovem drevesu (Luk. 13, 6—9.) je pač angelj varuh tisti govornik, ki nam sprosi še odloga za pravo pokoro; *b)* naše molitve k Bogu nosijo. *Ko si s solzami molil . . .* (Tob. 12, 12.) *In angelj je prišel . . .* (Skr. Raz. 8, 3); *c)* nas branijo v nevarnostih. *Angelj Gospodov se bo vstopil krog njih, ki se ga bojé in jih bo otel.* (Ps. 33, 8.) — „Valerijan! vedi, da sem pod varstvom angeljevim, kateri varuje moje devištvo,“ je govorila sv. Cecilija itd.

4. Angelj je . . . kamen odvalil in nanj sedel. David je o Jezusu prerokoval: *Gospod je rekel mojemu Gospodu: vsedi se na mojo desnico, dokler ne denem tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog.* (Ps. 109, 1.) S tem, da se je angelj vsedel na odvaljeni kamen, je naznanil popolno zmago Jezusovo nad vsemi sovražniki . . . Za nas pa ima to nauk, kako močan branik in pomočnik je naš angelj varuh. *In vstal je velik boj v nebesih. Mihael in njegovi angelji so se bojevali . . .* (Raz. 12, 17.) Mladeniči v ognjeni peči, Peter v ječi, sveta Neža itd.

Zares tudi nam kliče naš dobri, močni in zvesti angelj varuh, kakor je klical pobožnim ženam: *Nikar se ne bojte!* — nikar se ne bojte svojih sovražnikov, kajti z menoj v družbi se boste vojskovali; z menoj boste po milosti božji premagali vse sovražnike svoje neumrjoče duše.

II. Ako bomo z angeljem zmagali, se bomo pa tudi z angeljem vekomaj veselili, kakor nas podučí angeljeva podoba, v kateri se je ženam prikazal: *In žene so šle v grob in so videle mladeniča, sedečeg: na desni, ogrnenega z belim oblačilom* (Mark. 16, 5); — *njegovo obličje je bilo kakor blisk in njegovo oblačilo kakor sneg.* (Mat. 28, 3.) V večnosti mu bomo tudi mi enaki.

1. Evangelist pravi, da so žene videle angelja v podobi mladeniča. V tej podobi nam kliče v spomin skrivnost, da se v večnosti v nebeškem domu tudi mi ne bomo starali — živeli bomo v večni mladosti. *Ondi se mladost ne stara* (sv. Avguštin), — *ker je vse prejšnje minulo* (Raz. 21, 4); — *ondi bomo v večni mladosti zajemali živo vodo iz studenca* (Raz. 21, 6) nebeške radosti . . .

2. Angelja so videle sedečega. Jezus Kristus je obljubil apostelnom: *V hiši mojega Očeta . . . ker grem vam mesto pripraviti.* (Jan. 14, 2.) Tega prekrasnega sedeža v naši prihodnji domovini nas velikonočni angelj spominja. O trudimo se, da ne zapravimo svojega prekrasnega prestola, ki nas čaka v nebesih, saj *se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rim. 8, 18.)

3. Angelj je sedel na desni. Tudi to ima skrivnostni pomen. „Sedeti na desnici“ je svtopisemska beseda, ki pomeni enako opravilo, čast in oblast imeti z onim, na čigar desnici kdo sedi. Kristus bode kraljeval vekomaj (Luk. 1, 32) v nebesih in ž njim bomo kraljevali tudi mi. *Ako ž njim umrjemo, bomo tudi ž njim živeli; ako ž njim trpimo, bomo ž njim tudi kraljevali.* (II. Tim. 2, 11. 12.)

4. Slednjič nam pove sv. evangelij, da je bil angelj ogrnen z belim oblačilom, da je bilo *njegovo obličje kakor blisk in njegova obleka kakor sneg.* Tako bo po nauku sv. pisma v nebesih tudi naše telo, taka tudi naša obleka. *Pravični se bodo svetili kakor solnce.* (Mat. 13, 43.) *Videl sem veliko trumo . . . bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so bile v njihovih rokah.* (Raz. 7, 8.)

Konec. Vse življenje Jezusovo je bilo v tesni zvezi z angelji: ob njegovem rojstvu so mu slavo prepevali; ko je po dolgem postu še skušnjavca premagal, so mu stregli; v smrtni bridkosti tolažili . . . in še po smrti njegovo slavo oznanovali. Tudi vse naše življenje je tesno navezano na varstvo in pomoč našega angelja varuha. Zapomnimo si toraj nauke, ki nam jih velikonočni angelj daje . . .

Janez Kobilica.

Velikonočni ponedeljek.

I. Častitljivost našega telesa.

Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da Duh božji v vas prebiva?

I. Kor. 3, 16.

Hvala Bogu, ki nam je dal milost, da smo zdravi in veseli zopet pričakali preveselih velikonočnih praznikov, ker ravno letošnjo zimo jih je po več krajih mnogo smrt pobrala. Hvala Bogu še bolj za dušno zdravje, ki so ga premnogi zadobili letošnjo Velikonoč. Upam namreč, da zopet v letošnjem velikonočnem času je premnogo greš-

nikov, ki so bili na duši mrtvi, zopet zadobilo dušno življenje; upam, da so se pač mnogi mlačni kristijani povzdignili k novi gorečnosti, in kakor se je veliko soboto ves ogenj prenovil, so tudi oni zanetili gorkejši ogenj svete ljubezni, da bodo oni, ki so bili sicer že poprej sveti, za naprej še svetejši, kateri so bili že poprej pravični, v prihodnje še pravičniši; upam, da tudi še oni, kateri so bili mlačni, postali so sedaj goreči kristijani.

Hvala toraj Bogu za prelepi velikonočni čas, kajti nobeni prazniki v letu niso tako ganljivi, kakor ravno velikonočni, pa tudi nobeni tako podučljivi. Jezus Kristus sam se je o dvojni priložnosti, še ko je živel, na to skliceval, kar se je imelo velikonočno nedeljo zjutraj zgoditi. Takrat, ko je bil prodajalce iz tempeljna spodil, so nekateri zahtevali, naj jim kako znamenje pokaže, da ima pravico iz tempeljna izganjati oskrunjevalce. Jezus pa jim reče: *Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bodem zopet sezidal!* To je rekel, pristavi evangelist, o tempeljnu svojega telesa. Hotel je namreč Judom reči: Zdaj vam še ne pokažem nobenega znamenja svoje božje oblasti; a pride čas, ko boste vsi priča takega znamenja božje moči; to namreč bode znamenje moje oblasti, da bodem tretji dan iz lastne moči iz groba vstal. Zopet pri drugi priliki so ga nadlegovali brezverni pismarji in farizeji, naj jim pokaže znamenje iz nebes, naj naredi čudež, kak prav poseben čudež; a Jezus jim odgovori: *Hudobni in prešestni rod znamenja išče. Pa znamenje se mu ne bo dalo, razun znamenja Jona preroka. Zakaj kakor je bil Jona v trebuhu morskoga soma tri dni in tri noči, ravno tako bo Sin človekov v srcu zemlje tri dni in tri noči.* (Mat. 12, 39.)

Iz tega je razvidno, da je Kristus sam že naprej povedal, da bode njegovo vstajenje najznamenitejši čudež in zato je potlej sveti apostol Pavel kar naravnost izrekel, da mu je vstajenje Jezusovo tako veličastna resnica, da pred njo tako rekoč zginejo vse druge, da bi jih skoro ne bilo vredno oznanovati. *Ako pa Kristus ni vstal, je prazno naše oznanovanje, prazna tudi naša vera.* (I. Kor. 15, 14.)

Več prelepih nauk nam podajajo velikonočni prazniki, zdi se mi, da zlasti eno resnico nam bolj pojasnujejo, kakor vsi drugi prazniki, namreč častitljivost našega telesa. In če sem vam lansko leto ob tej priliki razlagal častitljivost in lepoto krščanskega groba, naj vam pa danes razložim častitljivost njega, ki ima v njem počivati: častitljivost našega telesa bodi predmet mojemu današnjemu govoru.

I. Kralj David je premnogokrat premišljaval lepoto in veličastvo stvarjenja božjega in z ginenim srcem je hvalil v pobožnih molitvah in pesmih neskončno dobrotljivega, vsemogočnega Stvarnika, da je vse tako lepo in modro ustvaril in uravnal, in pa, da še zdaj vse tako ljubeznjivo ohranjuje in vlada. *Kako veličastna so tvoja dela, o Gospod, tako je klical, vse si v modrosti naredil.* (Ps. 103, 24.)

A ko je premišljaval najimennitnejšo stvar na zemlji, človeka in njegove telesne in dušne darove, jel je še bolj strmeti in kar ni se mogel načuditi njegovi odlični prednosti. Iskal je okrog in okrog raznih stvari, bi li mogel katero človeku primerjati; a ni je našel nobene ne na zemlji, ne pod zemljo, ne v morskem globočini, ne v zračnih višavah, da bi se mogla človeku primerjati, ali celo njemu na stran postaviti. Zato se je v mislih povzdignil više nad zvezde — v nebeške višave, in tam še le je našel one plemenite stvari, katerim se sme človek primerjati: angeljem ga je primerjal, rekoč: *Kaj je človek, da se ga spominjaš; ali sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo si ga znižal pod angelje; s slavo in častjo si ga ovenčal, ter ga postavil čez dela svojih rok.* (Ps. 8, 5. 6.)

Da je pa človek med vsemi stvarmi tako vzvišen, pripisovati se mora v prvi vrsti njegovi duši, ki je po božji podobi vstvarjena. Po svoji neumrljivi duši je človek soroden angeljem v nebesih. A tudi po telesu je človek krona stvarjenja, česar se nam je pač lahko prepričati.

1. Že ob stvarjenji je Bog najprej naredil človeško truplo, ter je z lastnimi rokami postavil in posvetil krasni tempelj; še le potlej, ko je bil tempelj posvečen, je neumrljivo dušo vdihnil v to svetišče. — Že v navadnem življenji sodimo in cenimo razna človeška dela in umetnije po mojsterski roki, ki jih je izdelala, ter od izvrstnih mojstrov pričakujemo le tudi izvrstnih del: kako veličastno mora biti toraj naše telo, ki ima tacega začetnika — Boga samega, ki je ravno pri stvarjenji človeškega telesa vse drugače ravnal, kakor pri vsem drugem ustvarjanji. Ko je zemlje vode delil, ko je na nebu pripenjal solnce, luno in brez števila zvezd, ko je ustvarjal brez števila živali, malih in velikih, vselej je le izrekel besedo: Bodi! Še le, ko pride na vrsto kralj vsega stvarstva, ni zadosti le beseda njegove vsemogočne volje, marveč z božjo roko vpodobi iz ila človeško telo. O človek, kako visoko si povzdignen nad vse druge zemeljske stvari tudi vsled začetka!

2. Še bolj se sprevidi imennitnost in častljivost našega telesa, ako pomislimo na men, zakaj ga je Bog ustvaril. Bog je ustvaril

iz ila naše telo, da bi bilo vredno prebivališče naši duši. Zdaj pa premislite, kako vzvišano bitje je duša v milosti božji. Zastonj bi iskal besedi, ko bi hotel popisati lepoto one duše, ki jo krasi posevujoča milost božja, le to rečem: Kako neizmerno velika mora biti ona lepota, ki je celo Bogu všeč, da se celo Bog z veseljem na njo ozira! Ako je toraj človeška duša po svoji pravičnosti in svetosti tako lepa, da se celo Bog, ki gleda vse lepote nebes in zemlje, dopadljivo na njo ozira, — sodite potem sami — ali je še kaka druga lepota, da bi bila tej lepoti enaka?!

In če je Bog tej svoji ljubljenci — duši — stanovanje pripravil, ali menite, da jej je odločil le neznatno, malovredno stanovanje? Ne, marveč krasno, vzvišeno je moralo biti ono bivališče, ki je imelo v sebi hraniti tako veličastno bitje. Da, zopet iz tega vidimo, da je bilo naše telo prvotno prekrasni tempelj, ki nima enakosti nikjer na zemlji. — Ali duša ni imela v tempeljnu samotno prebivati, kakor mi prebivamo v svojih stanovališčih: ona je s telesom v tako tesni zvezi, da je z njim eno bitje; plemenitost duše prešinja tudi vse telo, razodeva se v očesu . . .

In ravno zavoljo neumrjoče duše je Bog tudi telesu odločil ne umrjočnost. Oni, z božjimi rokami narejeni tempelj bi nikdar ne bil razrušen, ko bi bila duša ostala v prvotni lepoti, t. j. tudi telo bi bilo neumrjoče, zdravo, brez trpljenja in ob svojem času bi bil človek prestavljen z dušo in telesom iz zemeljskega raja v nebeški raj. Toda greh, ki je pokončal dušno lepoto, je pokončal tudi telesno čast in srečo.

3. Toda v koliko srečo se je spremenila ravno ta nesreča. Kajti ravno greh bil je tisti glas v puščavi, ki je Zveličarja priklical na svet. Sv. Avguštin navdušeno vsklikne: *O srečni dolg* (Adamov), *ki je zaslužil takega Odrešenika*. In kako je še-le Zveličar povelečal naše telo!

a) Že to je nedopovedljiva čast za človeka, da je Zveličar hotel človek postati in človeku v vsem enak razun greha: ni vsprejel angeljske nature, marveč človeško telo, kar še posebno povdarja Jezusov ljubljenec sv. Janez, ko pravi: Beseda je meso postala. Jezus postal je naš brat, takorekoč „meso od našega mesa, kost od naših kosti“. In samo ob sebi se umeva, če je Sin božji vsprejel človeško telo, vsprejel ga je v največji popolnosti. Vse je bilo pri Jezusu popolno, tedaj tudi njegovo presveto telo brez vsega madeža, kakor solnce čisto; saj je bilo tudi njegovo telo božje nature deležno in celo v grobu — njegovo mrtvo truplo — imenuje se božje telo.

b) S pomočjo svojega božjega telesa je na zemlji tudi čudeže delal: pokladal je svojo božjo roko na bolnike, dotikal se je slepih, gluhih, mutastih in bili so ozdravljeni; prijel je mrtvo deklico za roko in precej je oživila. Še celo obleka, ki je bila z njegovim božjim telesom v dotiki, imela je božjo moč: žena, 12 let tako zelo bolna, da nobeno človeško zdravilo ni pomagalo, se dotakne le robu njegove obleke in precej je zdrava. Sv. Matevž (14, 35) nam pripoveduje, ko so ljudje Jezusa spoznali, so poslali po vsej tisti strani in so mu pripeljali vse bolehne in so ga prosili, da naj se le robu njegovega oblačila dotaknejo in — *katerikoli so se ga dotaknili, so bili ozdravljeni!*

c) Tudi Jezus sam je z besedo in dejanjem naznanil častljivost svojega telesa. Imenoval ga je tempelj, rekoč: *Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bodem zopet sozidal.* Pač res veličasten tempelj, v katerem je prebival Bog in človek skupaj. Saj ravno telo je pri odrešenju imelo glavni delež: srce je čutilo smrtne bolečine, obraz je bil zapljuvan in zaničevan, glava s trnjevo krono razbodena, roke in noge z žebli prebodene, jezik je trpel strašno žejo . . .

č) Pa tudi po smrti je hotel, naj bo njegovo telo častljivo. Onima dvema, ki sta bila ž njim križana, so kosti polomili, njemu pa nobena kost ni bila zlomljena. Ona dva so vrgli v zaničljivo jamo, kakor so sploh s trupli mrtvih zločincev delali; Jezusovo telo sta pa dva blaga moža pobožno s križa snela in za nekaj časa, da je bilo vse pripravljeno za pogreb, sta ga položila na najsvetejši prostorček, kakor ga je bilo moč dobiti — v Marijino naročje, potlej pa v častljiv grob, v skalo vsekano, nov, kamor še nihče ni bil prej položen.

d) Tudi ni hotel, da bi bilo njegovo truplo v grobu trohnelo, vstal je veličastno in šel vpričo apostelnov v nebesa, sédel na desnico nebeškega Očeta, odkoder bo prišel soditi žive in mrtve tudi s svojim telesom v velikem veličastvu. S tem je bila še najbolj povzdignena čast našega telesa. Zdaj ne smemo več reči z Davidom: *le malo si ga povišal pod angelje, marveč visoko nad angelje si ga povikšal!* Zato je ves navdušen zaklical sv. papež Leon Veliki: *Zares nedopovedljivo veselje mora vzbujati v nas misel, da je Sin božji pred očmi vernih povzdignil človeško natoro nad vse trume angeljev, celo nad vrste arhangeljev, saj še nad kore najvišjih nebeških duhov, na sedež Očetove desnice!*

e) To se je zgodilo z Jezusovim Telesom v nebesih; kaj pa na zemlji? Oh tudi na zemlji je bilo povzdigneno do skrivnostne višočine, ki je noben človeški um ne more razumeti. Med sedmerimi

zakramenti je postavil najsvetejši zakrament, v katerem hoče do konca sveta ostati z ravno tistim Telesom, ki je nekdaj kot malo Detece v jaslicah ležalo, ki je bilo na križu prebodeno in umorjeno za nas, katero je tri dni mirno počivalo v tihem grobu, ki je veličastno od mrtvih vstalo, ki sedi na desnici božji, ki se bo prikazalo v oblakih neba — in v slavo Jezusovemu poveličanemu telesu ima prečastno ime „rešnje Telo“ Gospodovo! — In vsemu, kar je Jezus tukaj na zemlji storil v slavo in čast našemu telesu, je s tem krono postavil, da se z nami pri sv. obhajilu tako tesno zedini, kakor se zedini jed in pijača, ki se spremeni v meso in kri, kadar se zaživa. Lahko bi bil tudi pod katerim drugim znamenjem pričujoč, pa ravno v podobi kruha in vina je hotel biti, da se tudi naše telo vdeležuje, kolikor je na zemlji mogoče, njegove svetosti, njegove časti in slave; tako tudi po sv. obhajilu lahko rečemo: Jezusovo presveto Srce bije v naših prsih, njegova presveta kri se pretaka po naših žilah in njegovo dihanje, rekel bi, se združuje z našo sapo; ali da govorim s sv. apostelnom Pavlom: Ne živimo več mi, marveč Jezus živi v nas!

Pa ne le samo pri sv. obhajilu, ampak tudi pri vseh drugih sv. zakramentih se razun duše tudi naše telo posvečuje ter postane v pravem pomenu tempelj sv. Duha, kateri nam vse milosti, ki jih je Jezus zaslužil, ravno v sv. zakramentih dodeluje. In ker so sv. zakramenti vidna znamenja, je že s tem rečeno, da jih je tudi naše telo kolikortoliko deležno. Pri sv. krstu je očiščena po nevidni milosti božji otrokova duša, a posvečeno je tudi mlado telo ki se z vodo oblije in s sv. krizmo mazili; pri sv. birmi je utrjeno dušno življenje, a tudi telesu je utisnen pečat zveličanja, da more zvesto in stanovitno stati pod zastavo Jezusovo, da mora notranje versko življenje tudi na zunanje kazati, ali če treba tudi umreti za sveto vero; v sv. poslednjem olji je umirajoče telo zadnjikrat posvečeno, da bo v blagoslovljeni zemlji mirno pričakovalo prihodnjega vstajenja.

II. Še vse častitljivše kakor v življenji je telo pravičnega po smrti. Pa bode kdo ugovarjal: Kako, častitljivo da je človeško telo po smrti? Le pogledjte mrliča; ali ga ni groza pogledati? Poprej tako lepo lice, je zdaj blede, kmali črnkasto, oči poprej tako bistre — so tudi te ugasnile, roke, noge, vsi udje otrpneni in mrtvaški smrad prihaja od mrliča, tako, da ga morajo kmali iz hiše spraviti: ali je mar to častitljivo?! In kaj pa še-le potlej, ko je v grobu? kako ga črvi razjedajo, kako tužno razpada? ali je mar to častitljivo?!

Res je, da smrt zdaj hudo gospodari nad človeškim telesom, a rekel sem že, da to pride od greha, prvotno mu to ni bilo namenjeno.

a) In take oblasti smrt nima do vsacega; pri mnogih svetnikih je bilo to drugače: mila rudečica se jim je lesketala še na mrtvem telesu; ljubeznjivo so se smehljali še na mrtvaškem odru kakor nedolžno dete, kadar sladko spi; in od svetniškega mrliča ni prihajal nikakoršen smrad, ravno nasprotno — nepopisljivo prijetna rajska vonjava se je razširjala po prostoru, kjer so ležali, tako, da je že v navado prišla beseda: „Ta ali oni je umrl v duhu svetosti.“ Ali ni mar to častljivo? ali ni to do solz genljiva izjema od splošne narodne postave, ki jo je ljubi Bog že tolikrat dovolil v čast in slavo človeškemu telesu!

b) In kaj se je potlej zgodilo? Pokopali so mrliča svetnika, in ako ga čez 10, 20, 50, 100 let zopet odkopljejo, je svetniško truplo nestrohljeno, lepo kakor na dan pokopa — vse ali pa le nekateri deli!

c) Še več: celo svojo božjo oblast dodeli večkrat Kristus takim svetniškim telesom v življenji in po smrti — tudi oni ozdravljajo v imenu Jezusovem one, katerih se dotaknejo; tudi njih ostanki, njih svetinje imajo čudežno moč. Zgledov mi ni treba naštevati, saj jih sami lahko veste brez števila; saj sploh cerkev nikogar med svetnike ne prišteje, če niso dokazani najmanj trije čudeži. Ali ni mar to nad vse častljivo?

č) Sam Bog jih je varoval; nobena moč jih ni mogla uničiti, ne ogenj, ne divje zveri, ne voda . . . Božja volja je, da so v toliki časti svetinje ali ostanki svetnikov: nobena sv. maša se ne sme opraviti, ako ni ostankov svetniških teles tam, kamor se poklada telo in kri Jezusa Kristusa.

d) Pa če je tako čudežno nestrohljivost Bog samo nekaterim svojim največjim ljubljencem odločil, ter morajo sploh tudi pravičnih telesa, ki so v milosti božji umrli in se zveličali, se vendar le spremeniti in strohneti — prišel bode tudi zanje dan, ko jim bode poveljčano telo; le nekaj časa bodo v grobu spali in na glas trobente se bodo prebudili in vstali. Pa ne več taki kakor zdaj. Vsak sicer v ravno tem telesu, ki ga je v življenji imel, a v popolno spremenjenem. *Seje se v trohljivosti, vstalo bo v netrohljivosti; seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti; seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo.* (I. Kor. 15, 41.) Saj ravno zato je hotel vstati Jezus, da bi nam pokazal, kako bomo tudi mi vstali.

O, tu nas pa še posebno pretresljivo resnico uči velikonočni praznik: V začetku je Bog ustvaril dušo po svoji podobi, a pri drugem stvarjenju, pri odrešenju, je ustvaril Jezus Kristus tudi telo po svoji podobi, ker nam je zaslužil milost, da bodo po sodnjem dnevu tudi telesa pravičnih enaka njegovemu poveličanemu telesu. *Spremenil bo naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu.* (Til. 3, 4.) Svetila se bodo svetniška telesa, kakor se je svetilo Jezusovo telo ob vstajenji, in kakor je njegovo telo lahko prišlo iz zaprtega groba, skozi zaklenjena vrata ter je bilo nagloma zdaj v tem, zdaj v onem kraju, enako duhovom bodo tudi telesa pravičnih — kakor Jezus nikdar več ne umrje, bodo ostala večna tudi naša telesa . . . Jezusa niso več skelele rane, tudi pravični vekomaj ne bodo imeli nobene bolečine več. *Ne bo ne žalosti, ne bolečine* (Raz. 21, 4); nasproti okušali bodo vse mogoče radosti, z večno srečo napajani, z nevenljivo častjo in lepoto venčani, kakoršne ni videlo še človeško oko, z veseljem navdajani, kakor ga na zemlji ni še občutilo nobeno srce.

Glejte, tako častitljivo je telo pravičnega kristijana. Prav je, da ga sv. cerkev tudi še po smrti časti, prav je, da poleg mrtvaškega odra blagoslovljene sveče goré, prav je, da mu blagoslovljeni zvonovi slovo oznanjajo, prav je, da ga mašniki v cerkveni obleki spremljajo k zadnjemu počitku, prav je, da je pokopališče posvečeno, pa še posebej grob blagoslovijo, prav je, da ga ljudstvo takorekoč v procesiji spremlja k počitku. Saj se tudi svetinje svetnikov v slovesnih procesijah prenašajo v prelepih z zlatom olepšanih skrinjicah. Kaj pa je družega krsta ali truga onega kristijana, ki je v milosti božji umrl, kakor častitljiva skrinjica, v kateri se nesó častitljivi ostanki na častitljiv kraj, kjer bode na glas trobente poveličan vstal!

Nauke, menim, da si sami lahko posnamete iz mojega današnjega govora, vendar na dve reči še posebej opozorim. O, dragi poslušalec, pomni vendar, da ta veličastni zaklad, ki sem ga danes nekoliko opisal, je tudi tvoje telo. O skrbi, da ga ohraniš v časti vsikdar. Nič ni bolj žalostnega in neumnega na svetu, kakor dragocene reči proč metati v blato, da se ponesnažijo, potaptajo, končajo. Kristus je nekikrat rekel apostolom: *Nikar ne dajate svetega psom in nikar ne mečite svojih biserov pred svinje!* Tudi si ne morete žalostnišega misliti, kakor je to, če hudobni grešnik samega sebe tako nespametno zavrže, da svoje častitljivo telo celó v greh obrača mesto v slavo božjo. Posebno so pa dvojne vrste grešniki nad vse

milovanja vredni, ker se tako žalostno zavržejo: nečistniki in pa nezmerni pijanci, zlasti žganjepivci, se grozovito pregrešijo nad svojim telesom; sicer pa tudi vsak drug greh telesu škoduje in če bode duša pogubljena, pogubljeno bode tudi telo. O naj vam bode toraj vedno v časti vaše telo, nek svet ponos naj navdaja vaše sree. Kadar pride skušnjava, recite sami sebi: Jaz sem preveč imeniten. Bog me je previsoko povzdignil, da bi se zdaj tako zavržel; in če zdaj samega sebe zavržem, bom med zavrženimi vse večne čase! Zapomnite si prelepi nauk sv. Pavla, ki tako živo opominja: *Ali ne veste, da so vaša telesa udje Kristusovi? Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva? ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha? kajti za drago ceno ste odkupljeni. Poveljčujte in nosite Boga v svojem telesu! Če pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog pokončal, kajti tempelj božji je svet in to ste vi!* (I. Kor. 3, 16 itd.) Amen.

2. Podoba velikonočnega Jezusa.

Jaz sem vstajenje in življenje.

Jan. 11, 25.

Pred štirimi dnevi je obhajala sv. katoliška cerkev po vesoljnem svetu žalostni spomin bridke smrti Jezusove, in kakor se je takrat tema storila in so žalovale nebeške in pozemeljske stvari, je bilo tudi zdaj vse temotno in žalostno po cerkvah; utihnili so bili zvonovi, le glasovi žalostni so se čuli. — Ali včeraj in danes je vse drugače, svetlo, veselo, zvonovi lepo pojó in po vsem katoliškem svetu se glasi veseli „aleluja“. Da, velikonočno veselje je tako veliko, da se ne more v enem samem dnevu zvršiti, marveč dva praznika je sveta cerkev v to odločila, in ponavljala bo to velikonočno radost v svojih molitvah in pesmih še dolgo dolgo. Do praznika presv. Trojice bo Marijo slavila s prelepo pesmijo, ki jo mnogi v tem času molijo mesto angeljevega češčenja: *Veseli se, nebes Kraljica, aleluja; ker, ki si ga bila vredna nositi, je vstal, aleluja.* — *Veseli se in raduj, devica Marija, ker Gospod je zares vstal, aleluja.* Do vnebohoda bomo imeli pred saboj velikonočno svečo, ki pomeni od mrtvih vstalega Jezusa in prelepo podobo Odrešenikovo, katero imenujejo v nekaterih krajih „alelujo“, in je za nas še prav posebno podučljiva; zato sem

se danes namenil, vam razložiti podobo velikonočnega Jezusa, katero na altarcu vidite, namreč: „Kaj da pomeni in kaj nas uči.

Kadar kaki deželi hudi sovražniki krivico delajo, ali nevarnosti žugajo, pošlje kralj ali deželni poglavar razumnega vojvodo s svojimi vojščaki sovražnikom v bran. Pred vojsko je vse v skrbi, ker se ne vé, kako se bo končala. — Če pa vojvoda zmaga in se z veliko častjo vrne k svojemu poglavarju, mu hiti vse nasproti, mlado in staro, visocega in nizkega stanu. Z veseljem ga pozdravijo in z veliko častjo spremijo domu. Preljubi v Jezusu Kristusu, tudi mi smo šli naproti slavnemu vojvodu, edinemu Sinu poglavarja vseh poglavarjev, Kralju vseh kraljev, Jezusu, Sinu božjemu, kateri je iz ljubezni do nas se podal v smrt namesto nas, je premagal trojnega sovražnika: greh, smrt in hudobo in se vrnil z znamenjem zmage nazaj na sedež milosti. — Če smo pri spominu njegovega britkega trpljenja in njegove bridke smrti žalovali, se pač smemo zdaj pri spominu njegovega častitljivega vstajenja veseliti. On, ki je veliki petek ves zapuščen v britkostih svojega srca klical: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* — on, ki je po vsi pravici nam s križa govoril: *O vi vsi, ki memo greste po potu, postojte in pogledjte, če je kaka bolečina enaka moji bolečini!* On je šel iz groba ves drugačen, kakor ga nam aleluja ali podoba velikonočnega Jezusa na altarcu kaže. Pogledjmo danes to podobo, kaj da pomeni in kaj nas uči.

1. Velikonočni Jezus v podobi drži v roki banderce, znamenje zmage. Kaj je zmagal?

Zmagal je greh, smrt in hudobnega duha.

Pobožni Job pravi, da na svetu ni miru, ni pokoja, da je človeško življenje vedna vojska. Kateri so, ljubi moji, naši sovražniki? Ravno tisti so, katere je Jezus Kristus premagal, greh, smrt in hudobni duh.

a) Zmagal je nebeški vojvoda greh, kateri nas je bil pripravil ob prijaznost božjo, in nam je naklonil večno pogubljenje. Za Boga stvarjeni bi bili morali biti vekomaj brez Boga. Ali Sin božji je naš dolg, katerega mi nismo mogli plačati, s svojim trpljenjem in svojo nedolžno smrtjo plačal, in nam ne le spravo in milost, prijaznost in ljubezen božjo spet naklonil, temuč s svojim čestitim vstajenjem je b) tudi smrt premagal in nam zadobil vstajenje telesa in upanje večnega življenja. Dokler je bil človek v grehu, je bil tudi v oblasti hudobnega duha. — Ali Jezus nas je odkupil z lastno krvijo c) tudi iz oblasti hudobnega duha, kateri je zdaj po besedah sv. Avgu-

ština priklenen in le tistega popade, ki se ga z Jezusovo pomočjo sam noče ogibati. Vse to pomeni znamenje zmage, banderce v levi roki velikonočnega Jezusa. — In kaj nas uči to znamenje? — Uči nas, da, ker na svetu ni miru, ni pokoja, ker je človeško življenje po besedah pobožnega Joba vedna, vedna vojska, se tudi mi vojskujemo zoper svoje dušne sovražnike; opominja nas, da jih posebno zdaj v velikonočnem času zmagamo in se znebimo greha, ter se resnično in stanovitno spokorimo. Da, pokora nam je potrebna; in srečni mi, če smo ljubeznjivi glas cerkve v postnem času: *Jeruzalem Jeruzalem! spreobrni se k Bogu, svojemu Gospodu*, k sreču vzeli in se resnično spokorili. In vsem tistim, kateri so resnično pokoro delali, kliče veselo sv. cerkev: Veselite se z menoj in hvalite Boga! — Uči nas, da je tudi nam treba premagati smrt. Grešnik je mrtev na duši in spi v grobu pregreh in hudobij. Vstati mu je toraj treba od smrti, iz groba greha, raztrgati vse posvetne vezi in novo življenje pričeti. — Uči nas, da nam je treba premagati hudobo, slovo dati vsemu, kar bi nas utegnilo spet v greh pahniti in na duši umoriti; slovo dati vsem pohujšljivim družčinam in v nevarnosti in skušnjavi bežati k Jezusu. Le, katerega Jezus brani in varuje, tisti se nima ničesar bati, kdor pa brez Jezusa hodi po svetu, tisti je v vedni nevarnosti, se pogubiti.

2. Velikonočni Jezus v podobi na velikem altarju je ves spremenjen, častitljiv, prijazen, njegova podoba je vsa lepa: *Ni podobe, ni lepote na njem* — mož bolečin, ranjen, križan je bil. Kaj nas, ljubi moji, uči ta spremen? Ta spremen uči, da ni dosti samo premagati trojnega sovražnika, treba je tudi, nas spominja lepa podoba, napraviti svojo dušo v svatovsko oblačilo dobrih del in jo olepšati z lepimi čednostmi, zlasti z nedolžno ponižnostjo in ljubeznijo; treba je, da postanemo krotki in pohlevni, kakoršni so nedolžni otroci, kateri imajo pravo velikonočno veselje; treba je, da kakor Jezus v spremenjenem in častitljivem telesu ne more več trpeti in umreti — tudi mi stanovitni v dobrem ostanemo, s srčnostjo neprenehoma se prizadevamo od spovedi do spovedi vedno bolj lepšati svojo dušo s sv. čednostmi. Blagor nam! potem bo tudi naša duša in naše telo Bogu dopadljivo — lepi bomo, kakor je velikonočni Jezus v podobi lep. Ali smo kaj poskrbeli v sv. postnem času za to lepoto? ali smo stanovitni ostali od svoje zadnje spovedi? ali skrbimo z velikonočnim prejemanjem sv. zakramentov si notranjo čistost in lepoto pridobiti? Skrbimo, skrbimo, da vsaj do vnebohoda Gospodovega svojo dušo ozaljšamo, če ne, aleluje za nas ne bo, ne na tem, ne na unem svetu.

3. Velikonočni Jezus v podobi je sicer spremenjen in častit; ali vendar se vidijo na njem petere rane. Še se mu poznajo na rokah in nogah, in še je odprta njegova prebodena stran; zakaj? Nam vsem v spomin, da je iz ljubezni do nas trpel in umrl; nam vsem v veselje in tolažbo, da bi v svojih križih in nadlogah ne pozabili, da, če hočemo biti njegovi učenci, moramo svoj križ zadeti in vdani v voljo božjo za njim hoditi; nam v spomin in poduk, da le skoz trpljenje se pride v življenje, da le križeva pot drži v nebo. Potem, ko je Jezus veliko trpel in na Kalvariji umrl — potem je še le častljivo od smrti vstal; in kakor pride za nočjo dan, za mrakom solnce, za žalostjo veselje, za velikim tednom Velikanoč; tako bo tudi za nas, če bomo voljno trpeli težave, britkosti in revščine tega življenja, prišel dan večnega veselja; dan večne aleluje, kamor s svojo roko v podobi že zdaj kaže; ima namreč desnico proti nebesom obrneno. Ali smo v svetem postnem času radi trpeli z Jezusom? O! skrbimo, da si vsaj do nebohoda Gospodovega čednost svete potrpežljivosti pridobimo, drugače za nas ne bo aleluje — ne na tem, ne na unem svetu!

4. Ozrimo se še enkrat na podobo velikonočnega Jezusa in pogledajmo, morebiti ima še kakšen nauk za nas. Ima ga in sicer prav tolažljivega — kaže namreč s svojo desnico proti nebesom v spomin, da nam je on po grehu zaklenena vrata nebeška zopet odprl in nam ondi pripravil stanovanje, kjer bo Bog po besedah sv. pisma od oči svojih izvoljenih zbrisal vse solze, kjer ne bo več ne smrti, ne žalosti, ne vpitja, ne bolečin — kjer je Bog tistim, ki ga ljubijo, pripravil, česar še nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo! Blagor toraj vam, kateri Jezusa ljubite, se radi v duhu pri Jezusu in Mariji mudite, vas bo kdaj mili Marijin Sin seboj vzel v sveta nebesa. Hvalite Boga, ker povem vam, vse britkosti in težave tega življenja niso nič proti veličastvu, ki se nam bo tamkej razodelo.

Rad bi sklenil s temi besedami svoje govorjenje, ko bi bil Jezus vsem vstajenje in življenje; ali oh, ljubi moji; saj jih še veliko v pregrešnih navadah živi, ki nimajo nobene volje svoje življenje popboljšati. O ljubi moji! če mar katerega med nami še teži kamen pregrehe, če kdo še spi mrtev na duši v grobu hudobnega življenja, naj se vendar zbudi in naj prosi Jezusa, da mu pošlje svojega angelja, da bo odvalil težki kamen iz srca in mu pomagal na kviško. In potem naj priteče k sv. večerji, k studenu vseh dobrot in blagost.

Tukaj-le pred sedežem milosti gori večna luč v znamenje, da je ljubi Jezus zmeraj pripravljen, kadarkoli pridemo k njemu, nas sprejeti v naročje svoje. Zdaj je še on krotko Jagnje božje, katero odjemlje greha sveta!

Le če se resnično spokorimo, le če vstanemo od smrti iz groba pregrehe, se napravimo v svatovsko oblačilo zveličanskih čednost in vredno pristopimo k svatovski mizi, le tedaj se nam bo prikazal Jezus že tu pri sv. obhajilu; prikazal nam se bo pa tudi po smrti, kakor se je prikazal pobožnim ženam in svojim učencem, posebno onima dvema, ki sta šla v Emavs, kot ljubeznjiv spremljevalec, in nas prijazno pozdravil: *Mir vam bodi*; le tedaj nam bo Jezus življenje in vstajenje; le tedaj bomo vživali pravo velikonočno veselje in prepevali veselo alelujo že tukaj na zemlji v veselji in upanju, da nas bo, če mu zvesti ostanemo, kdaj povabil seboj obhajati Velikonoč v svetih nebesih in prepevat ondi veselo „alelujo“ od vekomaj do vekomaj. Amen.

† Štefan Gnezda.

God sv. Marka.

„Oče naš“ — tolažilna molitev v žalostnih urah.

Je kdo med vami žalosten, naj moli.

Jak. 5, 13.

Procesijo sv. Marka dan je vpeljal že v 6. stoletju papež Gregor, da bi na skupno prošnjo dobrotljivi Bog odvrnil strašno kugo, ki je takrat razsajala. Tudi še sedaj ima današnja procesija enak namen: Boga prositi, da bi nam milostljivo odvrnil vse nesreče, ali vsaj moč dodelil, da jih potrpežljivo potrpiamo. O gotovo, molitev, skupna molitev je v vseh časih najboljši pomoček v nadlogah: kristijan se v žalostnih urah z nobeno rečjo ne more boljše tolažiti, kakor z molitvijo. — Žalostni smo v svojem življenji dostikrat; ni je hiše, ni ga človeka, da bi ga nikoli žalost ne zadela. S čim se hočemo toraj tolažiti? Ali s svetom drugih ljudi, ki si sami svetovati ne znajo? Ali s pomočjo drugih ljudi, ki si sami pomagati ne morejo? Sv. apostelj Jakob nam pove v svojem pismu s kratkimi besedami: *Je kdo med vami žalosten, naj moli.*

In to je tudi moj svēt, da v žalostnih urah k molitvi pribežite. Če me vprašate, kaj moliti, vam le to rečem: Molite svojo navadno

molitev, Gospodovo molitev ali „Očenaš“, ta je v resnici tolažilna molitev v žalostnih urah, kakor vam bom danes pokazal. „Očenaš“ je tolažilna molitev, naj že premislimo njegov ogovor, ali pa njegovih sedem prošenj.

Je kdo med vami žalosten, naj moli, naj moli „Očenaš“.

„Očenaš“ se ta molitev zato imenuje, ker se s temi besedami začne: „*Oče naš, kateri si v nebesih!*“ O tolažilne besede za žalostnega kristijana, kateri je precej, ko začne moliti s temi besedami, zagotovljen, da je Bog njegov Oče, in da so nebesa njegov dom! Ne bodite toraj boječi, vi maloverni! ampak molite, kadar pride ura žalosti; po zapovedi Zveličarja in po božjem nauku opominjani in podučeni si upamo reči: *Oče naš, kateri si v nebesih!*

Če nas vsi ljudje, če nas naši prijatelji, če nas oče in mati zapusté, imamo vendar še enega, ki je več, kakor nam more biti oče in mati, več kakor naši prijatelji, več kakor vsi ljudje, ta je Bog, ki je tudi naš Oče. *Oče naš!*

Ko bi nam bilo premoženje in blago, hiša in dom, polje in zemljišče odvzeto, je vendar ena dežela še, kjer so nam najboljše dobrote prihranjene, dežela, kjer Bog prebiva, dežela, ki se ji pravi nebesa, in ki je naš pravi dom, ker Bog, ki je v nebesih, je naš Oče. *Oče naš, kateri si v nebesih!*

Reven deček je stal nekoč pri novem grobu in je britko jokal. Kaj bi ne jokal, saj je pod to gomilo njegov dobri, ljubi oče počival. Pred malo dnevi so njegovo truplo sem prinesli in ga v mrzlo zemljo zagreblj. Deček je bil zdaj popolnoma sirota. Zakaj že pred več leti je bil zgubil svojo dobro mater, in sedaj mu je tudi oče vzet. Kako britko čuti svoj zapuščen stan! „Oh, jame zdihovati, sedaj tudi očeta več nimam! Roka, ki je delala zame in mi jesti dajala, je mrzla in gujije. Nikdar več ne bom videl prijaznega smehljanja svojega dobrega očeta; usta, iz katerih sem tako lepe nauke slišal, so za zmiraj zaprta! Nihče me ne bo več tako ljubil, kakor so me moj dobri oče ljubili! Oh, kako grenko, kako grozno grenko je, ne imeti očeta!“

— Tako je sirota zdihoval, in solza za solzo je kapala na očetov grob. Sedaj pogleda z objokanimi očmi na križ vrh groba in tu vidi angelja naslikanega. Z eno roko je kazal angelj proti nebesom, v drugi je pa držal pisanje z besedami: *Oče naš, kateri si v nebesih.* Te besede so kot nebeški žarek otožno srce dečkovo potolažile, in ko si je solze obrisal, je sklenil roke in je molil: „Oh vendar na-te, dobri Bog v nebesih, bi bil kmalo pozabil, ti si mi vendar še Oče ostal, tebe nisem še zgubil. Mojega očeta si vzela k sebi in hočeš sedaj namesto njega moj Oče biti. Saj ti ljudi še veliko bolj ljubiš, kakor more zemeljski oče svoje otroke ljubiti. Saj si nam lastnega

Sina za brata dal in po njem vzel nas za svoje otroke. Zatoraj, nebeški Oče! ne zapusti mene, uboge sirote; bodi in ostani ti od zdaj moj Oče.“ Tako je molil deček in je bil utolažen, in nebeški Oče je zanj skrbel, da ni sicer bogat, pa pobožen, zadovoljen, in zatoraj srečen človek postal. Še kot siv starček se je rad spominjal, kako ga je na očetovem grobnem križu ogovor „Očenaša“ potolažil in je tudi drugim to pripovedoval.

O pač res, ljubljene poslušalci, „Očenaš“ ima že v ogovoru nebeško moč, žalost pregnati, in vsako boleče srce utolažiti. — Pa premislimo še sedem prošenj po vrsti in se bomo še bolj prepričali, da v žalostnih urah je sveti „Očenaš“ naša prava tolažilna molitev.

V prvih treh prošnjah prosimo seščno tega, kar zadeva božjo čast; v štirih zadnjih prošnjah pa, kar zadeva naše dušne in telesne potrebe; pa prve tri, kakor zadnje štiri prošnje so jako tolažilne za vsakega žalostnega kristijana, če jih zna prav moliti. Poslušajte!

1. Najprej molimo: *Posvečeno bodi tvoje ime*. S temi besedami se združimo z nebeškimi duhovi, ki v nebesih visoko pesem pevajo noč in dan: *Svet, svet, svet, Gospod vsegamogočni Bog, kateri je bil, kateri je, in kateri bo*. (Raz. 4, 8.) Kadar nas nič več na svetu ne veseli, naj pa naše veselje bo, delati, kar delajo Serafini, posvečevati božje ime. Naj bo naša žalost in reva še tolika, naj bo vendar to naša tolažba, da božje ime tudi s žalostjo in revo posvečujemo, če nadloge iz božje roke sprejemljemo, in s pobožnim Jobom govorimo: *Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi česčeno ime Gospodovo*; (Job 1, 21.) ali krajše: *Posvečeno bodi tvoje ime!*

2. Mi molimo drugič: *Pridi k nam tvoje kraljestvo*. Božje kraljestvo je v nas, če pobožno živimo, da Bog v našem sreću, kakor v svojem kraljestvu, s svojo milostjo prebiva in kraljuje. Božje kraljestvo je na zemlji sveta katoliška cerkev, kjer je toliko zvestih podložnih, kolikor je dobrih kristijanov. Božje kraljestvo so na unem svetu nebesa, kjer svoje izvoljene s potoki večnih sladkosti napaja.

Kaj nam škoduje vse trpljenje pozemeljskega življenja, če nam le Bog to milost dá, da njegovo kraljestvo k nam pride, da tukaj pobožno živimo, po smrti pa v nebesa pridemo. *Če je Bog za nas, kdo bo zoper nas?* (Rim. 8, 31.) Če za Boga trpimo, nam Bog pomaga, vojskovati se. Najlepši kinč krščanske cerkve so sv. mučenci, ki so se v trpljenji kot pravi učenci Jezusovi skazali. In v nebeško kraljestvo ne pelje nobena druga pot, kot pot križa. Kadar smo toraj v nadlogi, pa toliko srčneje molimo: *Pridi k nam tvoje kraljestvo*,

in tolažimo se s tem, da je Gospod Jezus sam rekel: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo.* (Mat. 6, 33.)

3. Posebno pa je tretja prošnja kakor nalašč za trpine: *Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.* Naš Zveličar se je v svoji žalosti na Oljski gori tudi k molitvi podal; kako pa je molil? *Moj oče, je rekel, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.* (Mat. 26, 39.) Oče sicer keliha trpljenja, ki je bilo potrebno za zveličanje sveta, ni vzel od svojega božjega Sina, pa poslal je angelja, ki ga je pokrepčal. Če Bog, kadar ga prosimo, trpljenja ne vzame od nas, ker je trpljenje boljše za naše zveličanje, ima zadosti angeljev, ki nam jih more poslati v tolažbo. Angelji in svetniki v nebesih nočejo nič drugega kakor to, kar Bog hoče; mi smo potlej gotovo tudi z njimi združeni, če vselej, naj nas pritiska še tako hudo trpljenje, v duhu in v resnici k Bogu molimo: *Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.*

4. V poslednjih štirih prošnjah se učimo, od Boga zvesto vse pričakovati, kar nam je potrebnega za telo in za dušo, za čas in za večnost.

Zakaj nas je učil Jezus moliti: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh?* S tem nas zagotovi, da njegov nebeški Oče je zmiraj pripravljen, nam na našo prošnjo vse dati, kar vsak dan za svoje telo potrebujemo. Ravno skrbi zaradi jedi in obleke premnogim ljudem na zemlji močno življenje grenijo in obtežujejo.

S to prošnjo pa nas hoče Jezus opomniti na tisti lepi nauk, ki ga nam je dal v pridigi na gori: *Ne skrbite za jutri, zakaj jutrajšnji dan bo sam zase skrbel. Zadosti je dnevu njegova lastna težava. — Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi veliko več kakor one? Poglejte limbarje na polji; ne delajo in ne predejo: pa vam povem, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Ne skrbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čem se bomo oblačili? Ker po tem vsem vprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete.* (Mat. 6.) S temi besedami nas Jezus uči, da nikar ne imejmo prevelike skrbi za jed in pijačo in obleko; ampak da pridno delajmo in z zaupanjem molimo: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh.*

5. Zakaj moramo moliti: *Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom?* To kaže, da nobenega človeka ni, da

bi ne imel nobenih dolgov, ali nobenih dolžnikov. Naši dolgovi so naši grehi. In ravno zavoljo greha je prišlo vse gorjé na svet; ko bi prva človeka ne bila grešila, bi naša zemlja ne bila solzna dolina, marveč rajsko življenje bi imeli že tukaj; pa tudi zavoljo lastnih grehov nas mnogovrstne težave obiskujejo. Naši dolžniki pa so naši sovražniki, kateri nam premnogokrat močno obtežujejo srce, ki se pa takoj potolaži, ako jim z božjo pomočjo odpustimo.

6. *Nas ne vpelji v skušnjavo.* Dušno trpljenje je še vse huje, kakor telesno; in sami veste, koliko britkosti prizadenejo naši duši ravno skušnjave. Kaj ne, kdor si je sprosil iz nebes to milost, da skušnjav ne občuti, ta ima nekoliko nebes že na tem svetu. O zatorej prav goreče ponavljajte zlasti to prošnjo!

7. *Reši nas od hudega.* Če pa stiska naše srce kaka nadloga ali britkost, ki je v poprejšnjih prošnjah še nismo potožili svojemu nebeškemu Očetu, potožimo mu jo zdaj v zadnji prošnji ter mislimo: O Gospod, saj ti bolj veš, kakor mi, kaj nam je škodljivo na duši ali na telesu — vse, vse odvrni milostno od nas, ali vsaj tako obrni, da bo naši duši v zveličanje!

„Očenaš“ sklenemo z besedico „Amen“, — *naj se zgodi!* ali: *zgodilo se bo!*

„Amen — amen — amen! Pridi Gospod Jezus!“ Tako je molil starček pri osemdesetih letih, po imenu Simeon, ki je na smrtni postelji ležal s sklenenima rokama, ter je smehljaje se na kvišku gledal. „Oh, oče!“ je rekla Lena, njegova hči, ki je pri postelji častitljivega starčka sedela, „zakaj vendar kličete zmeraj: amen?“ — „O, moj otrok!“ je odgovoril pobožni starček, „ko bi ti vedela, kako velikega pomena je ta beseda za kristijana, bi ne vprašala tako; vse obljube božje so „je“ in „amen“; vse se natanko spolnujejo, in najlepše obljube nam je vendar Kristus dal v najimenitniši molitvi, ki jo „Očenaš“ imenujemo. To molitev sem že dostikrat ponavljal in veliko moč, ki jo vsaka molitev v sebi ima, nad sabo poskusil in še bolj jo bom poskusil, kadar bom njega od obličja do obličja smel gledati, njega, v katerega verujem, ki me je to molitev učil, Jezusa Kristusa. Da, on je porok za vsako besedo; in ali morem kaj boljšega, lepšega in tolažilnejšega reči? Jaz se oziram nazaj na svoje dolgo življenje, Gospod je vse prav storil; on je vse spolnil nad mano, kar je obljubil, in jaz kličem: amen! Naj to nad vsemi ljudmi stori — naj to tudi nad mano stori v svojem kraljestvu! Amen — amen — amen! Pridi Gospod Jezus!“ Tako je zdihtil starček močno ginen in je sladko zaspal v rokah svoje zveste hčere, ki mu je oči zatisnila ter s svetim občutenjem zdihtnila: „O, da bi tudi jaz umrla, kakor moj oče!“ Amen!

† Jan. Ankret.

Bela nedelja.

I. Najboljši pripomoček zoper padec v stare grehe.

Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni. Jan. 20, 23.

Ni je vrtnice brez trnja, in ni ga pozemeljskega veselja, kateremu bi ne bilo vsaj nekoliko žalosti in britkosti primešane. Ravno to se sme reči o prelepih, o ganljivo veselih velikonočnih praznikih, katerih radostno praznovanje je sv. cerkev ves teden nadaljevala in nadaljuje še danes, kakor ste slišali v sv. evangeliju. Tudi le-ti veseli prazniki niso za sv. cerkev brez žalosti in britkosti. Sv. cerkev objokuje namreč osodo ali dušni stan mnogih svojih otrok. Veliko se jih je namreč v minulem postnem času s pokoro z Bogom spravilo, mnogo jih je zadobilo dušni mir, ki ga je Jezus dvakrat voščil ravno takrat, predno je zakrament sv. pokore postavil; toda ne manjka se takih nehvaležnih otrok, ki so že zapravili pri spovedi zadobljeni dušni mir, ali pa ga bodo v kratkem zgubili. Ta povrnitev mnogih kristijanov od pokore v grehe je za sv. cerkev najbritkejša žalost, in kolikor večje je bilo veselje sv. cerkve zaradi spreobrnjenja enega ali drugega grešnika, toliko bolj krvave rane ji vseka njegov padec v stare smrtnne grehe.

O da bi pač nobeden izmed nas ne bil tako strašno nesrečen! V ta namen hočem danes govoriti o najboljšem pripomočku zoper padec v stare grehe. Zato rečem: najboljši pripomoček, da ne pademo v stare grehe nazaj, in da v dobrem stanovitni ostanemo, obstoji v tem, da premišljujemo: 1. Koliko je naše spreobrnjenje Bogu truda prizadejalo, in 2. koliko truda je naše spreobrnjenje nam samim prizadejalo.

Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Zdrava pamet nas lahko to uči, da taka dobrota, ki se le z velikim trudom in prizadevanjem pridobi, bi se imela s tolikanj večjo skrbjo varovati, da se ohrani in ne zgubi. Taka predraga dobrota je naše spreobrnjenje ali naša sprava z Bogom. O koliko truda je naše spreobrnjenje Bogu samemu prizadejalo!

1. Po prvem storjenem grehu bi bil neskončno sveti in pravični Bog lahko ukazal svoji strelji, da naj vdari v grešnega človeka in ga pahne v večni ogenj. Bog je imel za to pravico in moč. Pa Bog tega ni storil, pustil se je tako rekoč premagati od svoje neskončne

milosti, in je čakal, da bi se mi s pokoro k njemu spreobrnili, da bi nam mogel odpustiti.

2. Pa to Bogu še ni bilo zadosti, da je bil le pripravljen, nam odpustiti. Kdo bi bil moral najprvi skrbeti, da bi se mi z Bogom spravili, ali Bog ali mi? Oh, gotovo mi, ki smo Boga z grehi žalili, nam bi bilo moralo največ na tem ležeče biti, da bi se z Bogom spravili, in od njega odpuščanje dosegli; mi bi bili toraj morali prvi pri Bogu usmiljenja in odpuščanja iskati. Pa Bog tega ni čakal, on nas je iskal kot skrben pastir svojih zgubljenih ovac, on nas je iskal, s svojimi milostmi nam je tolikokrat na sree govoril zdaj po vesti, zdaj po angelju varuhu, zdaj po svojih namestnikih, stariših in dobrih prijateljih, zdaj po smrti kakega sorodovincea ali znanca ali po kaki nesreči, zlasti po boleznih.

3. In zraven tega koliko potrpljenja je imel Bog z nami! Naj nam naša vest na to odgovarja. Ali nas je Bog že s tem nagnil k pokori in zase pridobil, ko nam je prvokrat na sree govoril, in nas k pokori vabil? O kaj še! Kolikokrat smo ga od sebe pehali, kolikokrat nam je zastonj na sree govoril, in na duri našega srea trkal! In ni se pri tem utrudil. Kajti naše spreobrnjenje se ni zgodilo v enem dnevu, še manj v enem trenutku, kot pri sv. Petru, ampak cele tedne, mesece ali še celó leta in leta je Bog tega ali unega grešnika klical k pokori. Oh, zares! vsak drug bi bil pri tem že zgubil potrpežljivost, le božja potrpežljivost je neskončno velika, ki jo ima dostikrat z nesrečnim grešnikom!

4. In kaj je Bog še dalje storil, da bi grešne ljudi pekla rešil, da bi se grešni ljudje zopet z Bogom spravili? Oh, sam Sin božji se je moral včlovečiti, je moral še kot majhno dete trpeti, in koliko zaničevanja, preganjanja in bolečin je pozneje prestal, ko so ga Judje zavoljo njegovega nauka črtili in ga iskali umoriti, ko je krvav pot potil, ko je bil bičan in s trnjem kronan, ko je težki križ nosil in bil na križ prabit in je v groznih bolečinah na križi visel in umrl! Ali mar hočemo, da naj bo vse to usmiljenje, ki ga je Bog z nami imel, vsa ta skrb in potrpežljivost, ki nam jo je Bog razodeval, in vse trpljenje, ki ga je Sin božji zavoljo nas prestal, — ali hočemo, rečem, da naj bo vse to zastonj za nas, in da naj bo nad nami zgubljeno? Ali hočemo mi pustiti, da se bo Bog pritoževal: zastonj sem se trudil, zastonj sem se pri tej duši trudil! Oh, ali bi bila pač zadosti le samo dolžna hvaležnost, ki nam jo gre skazovati Bogu za toliko ljubezen in usmiljenje, da nam je grehe odpustil? Velikoveč bi morali mi z cerkvijo prositi: *Truden hotel si hoditi — Zame kri prečiti — Daj*

v zveličanje to biti! (Dies irae.) Milost spreobrnjenja in sprave z Bogom nam mora toraj čez vse draga biti, ker je Bogu samemu toliko truda stala, pa pristavim, da tudi zato, ker je tudi nam spreobrnjenje veliko truda prizadejalo.

II. Potem, ko je bil sv. apostelj Pavel z mnogim pridigovanjem in prizadevanjem Galačane, neko ljudstvo v mali Aziji, h krščanski veri spreobrnil, so le-ti vendar le čez nekaj časa od Kristusove vere odpadli in se k judovskim šegam obrnili. Sv. apostelj Pavel jim je v ta namen pisal list, da bi jih v krščanski veri potrdil. In katerega nagiba se je sv. Pavel v to poslužil? *Moji Galačani*, jim je rekel, *vi ste zavoljo krščanske vere že toliko pretrpeli, vi ste se s tem judom zamerili, in se zato niste zmenili, vi ste en čas že jarem krščanske postave voljno nosili*, „ali ste zastonj toliko trpeli?“ (Gal. 3, 4.) namreč zavoljo krščanske vere, od katere ste sedaj k judom odpadli?

In ravno to je treba še zdaj pri marsikaterem obžalovati. Marsikateri so se veliko trudili, da so velikonočno spoved opravili, in se zopet z Bogom spravili: izpraševali so svojo vest in, dasiravno je bila zelo strašno zmešana in zamotana, so si vendar prizadevali vse kote preiskati; kesali so se, da so si tako težko butaro grehov na vest nakopali, delali so sklepe pravega poboljšanja; odkrili so v spovednici grehe, katerih so se strašno sramovali; raztrgali so verige hudih navad, raztrgali so priljubljena znanja, da jim je pri tem skoraj srce krvavelo; zapustili so slabe priložnosti, in opravljali so spokorna dela, in vrhu vsega tega so se prav težko k spovedi pripravljali, morali so se od vsakdanjega dela odtegniti, včasih dolgo pri spovedi čakati, da so prišli na vrsto.

Res, veliko so pretrpeli, da so se z Bogom spravili. Le ene same reči bi bilo še potreba, da bi bilo venčano delo spreobrnjenja — le stanovitosti v dobrem bi bilo še potreba. Ali ravno te manjka. Spovednik jim naroči, da naj o tem in tem času zopet k spovedi pridejo, da bodo povedali, kako so svoje obljube spolnovali, pa zastonj jih pričakuje, ne pridejo več k spovedi. Spovednik jim je naročil večkratno prejemanje sv. zakramentov, priporočil branje pobožnih bukev, jim je naložil take molitve za pokoro, da bi se ložje varovali greha, ko bi jih le opravljali; pa opuščajo prejemanje sv. zakramentov, opuščajo naloženo pokoro in molitve, in kmalo se zapazi pri njih poprejšnje grešno življenje, poprejšnje grešno znanje, ravno tiste poprejšnje slabe priložnosti, ravno tisti grehi, kakor poprej. Oh, nespametni kristijani! moram sv. aposteljnem Pavlom reči, toliko ste pretrpeli, pa zastonj! Ali naj bodo vaši zdihljeji, vaša pre-

magana sramožljivost pri spovedi, vaše morebiti pretočene spokorne solze, vsi vaši dobri sklepi, vse čakanje na spoved, in vsa opravljena pokora, in vse dozdanje premagovanje — ali naj bo vse to zastonj? Saj je najhujše že prestano, ali hoče vse to zastonj in zgubljeno biti?

Morebiti, da je eden ali drugi že začel vse drugače živeti, več moliti, miloščino dajati in se bolj natanko postiti, se večkrat spovedovati, morebiti, da je že slabe družčine in priložnosti zapustil, slabo znanje popolnoma razdrl, in že veliko hudih skušnjav premagal, ali hoče vse to zastonj in zgubljeno biti?

Oh, gotovo! vse to bo zgubljeno, in zastonj bo ves trud, ako se spokornik v stare grehe nazaj povrne, in zopet si bo težko butaro na vest naložil, in zopet se bo moral z veliko težavo spovedati in pokoro delati, če noče vekomaj pogubljen biti. Ali si hočeš, o kristijan! tako skeleče rane na duši vsekati, kakor si jih poprej imel? Ali hočeš zopet to delati, česar si se poprej tako močno kesal? Zgubljeni sin gotovo ni šel več nazaj svinj past, kjer je tako hudo stradal, marveč je bil vesel, da je zopet enkrat bil pri tako dobrem očetu. Ali bi ne imel tudi spokornik skrbno varovati mirno vest, ko jo je pri dobri spovedi zadobil, da bi se mu ne bilo treba s toliko težavo, kakor poprej, spovedovati? —

In tako smo slišali danes dva pripomočka, ki nas moreta varovati padca v stare grehe. Premišljevali smo, koliko je Bog storil in pretrpel od svoje strani, da bi se mi mogli z njim spraviti in odpuščenje zadobiti. Oh, več je Bogu naše spreobrnjenje prizadejalo, kakor stvarjenje nebes in zemlje; pri tem je bila zadosti le ena besedica: *fiat!* t. j. zgôdi se! ali, da so bili naši grehi zbrisani, je moral sam Sin božji svojo drago kri do zadnje kaplje preeliti! Ali hočemo ves ta trud z grehom vnovič uničiti? In tudi nas same je dobra in prava pokora veliko truda stala. Skusili smo, kako grenko je Boga zapustiti, težko vest nositi, odkritosrčno se spovedovati. Okusili smo po dobri spovedi veselje mirne vesti. Ali naj bo vse to zopet zgubljeno? Nikar tedaj, da bi bil božji trud in tudi naš lastni trud zgubljen pri nas, veliko več bodimo stanovitni v dobrem, da bomo kdaj usmiljenje božje vekomaj v nebesih hvalili. Amen. Josip Krčon.

2. Angeljski kruh.

(Za prvo sveto obhajilo.)

Predragi otroci! bodite mi pristrčno pozdravljeni, prvokrat povabljeni k mizi Gospodovi! Že več časa ste se pripravljali za današnji veseli dan; jaz in vaši skrbni učitelji in ljubi stariši smo vam toliko in tolikrat govorili o današnjem dnevu; že tolikrat in tako v živo smo vam prigovarjali, kako skrbno se morate pripravljati za najlepši dan svojega življenja. Vse po vrsti smo vam razlagali in pojasnovali, kar vam je treba vedeti o presv. rešnjem Telesu. Hvala Bogu! videl sem, da naše besede in prošnje niso bile zastonj; videl sem, da ste sploh razumeli veliko nalogo, ki vam jo naklada veličastno opravilo današnjega dne — prvo sv. obhajilo. Če se pa nekateri niste tako pripravili, kakor smo želeli, obžalujte to zdaj-le in prosite milega Jezusa, naj vam odpusti vašo otročjo lahkomišljenost.

Upam pa, da je dobro pripravljeno tudi to, česar jaz in vaši odgojitelji nismo mogli opazovati — vaša duša, vaše srce! Upam, da ste prav dobro spoved opravili, upam, da ste se tudi potrudili te dneve svojega pripravljanja lepše in pristrčniše moliti.

Toraj menim, da sme vsled tega to-le vaše zadnje pripravljanje zdaj-le prav kratko biti; menim, da bode zadostovalo, če vam srečni otroci, le še nekoliko besedic spregovorim za najzadnje pripravljanje. Kaj pa naj vam rečem? Na preveliko čast, ki vas danes čaka, hočem še v kratkem vaše misli obrniti s tem, da vam pojasnim, zakaj se imenuje nebeška hrana, ki jo bodele danes pri mizi božji prvokrat zavžili, angeljski kruh.

Zakaj pa se imenuje presv. rešnje Telo tudi angeljski kruh? Ali mar tudi angelji sprejemajo sv. obhajilo, da se imenuje kruh angeljski? — Ne zato — angelji so čisti duhovi, oni ne morejo telesa Gospodovega zavživati in njegove krvi; angelji so že srečni duhovi — zveličani duhovi, ki sv. obhajila ne potrebujejo; to je za nas ljudi, ki imamo dušo in telo.

Oh, preljubi otroci! kako ste srečni! Celo srečniši, kakor angelji nebeški! Angeljem ni dano Jezusa sprejeti pri sv. obhajilu, vi pa ga smete! Če je kralj David se čudil nad veliko častjo, h kateri je Bog povzdignil človeka rekoč: *Kaj je človek . . .* moram pa jaz reči: Ne malo pod angelje, marveč v ozir sv. rešnjega Telesa postavil si ga še nad angelje. O da bi kralj David sedaj živel in videl ljudi pristopati k mizi Gospodovi, kako bi hvalil Boga, da je človeka povzdignil do tolike časti! Kako bi človeka blagroval, da sme z ne-

skončnim Bogom stopiti v tako ozko zvezo! Nič več bi ne rekel: Le malo pod angelje . . .

Zakaj pa se imenuje sv. rešnje Telo — kruh angeljski? Ali mar zato, ker ga angeli pripravljajo? Ne, tudi te časti ni Bog angeljem izročil, marveč je Bog hotel, da dušno hrano za ljudi naj ljudje pripravljajo in delijo: mašnikom sv. katoliške cerkve je dal oblast in povelje, da naj pogrinjajo božjo mizo, naj spreminjajo kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa in naj delijo to nebeško jed vsem, ki jo želijo in so je vredni. Tu pa moramo mi mašniki strmeti nad toliko oblastjo, ki jo je našim rokam izročil . . .

I, zakaj pa se vendar imenuje presveto rešnje Telo kruh angeljski?

1. Prvi vzrok je pač ta, ker je iz nebes prišel — iz domovine angeljev! Kristus je sam rekel judovskim množicam: *Ja sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel!* — Angeli pa so služabniki nebeškega kralja, ki ga spremljajo, kamor koli gre. Kjerkoli je presveto rešnje Telo, tam je svet kraj, rekel bi, da tam je kos nebes! Da, presv. rešnje Telo spremeni vsak kraj, kjerkoli je — ne-le veličastnih cerkvâ, marveč tudi priproste kapelice, ki se v revnih misijonskih krajih hitro iz desâk zbijejo; tudi priproste sobice, kjer se s škofovim dovoljenjem sv. maša bere, spremenijo se v svetišče božje — postanejo del nebes — prebivališče angeljev! Zato se po pravici imenuje sv. rešnje Telo — kruh angeljski.

2. Tega nas prepriča tudi zgodovina, sv. evangelij. Še predno je Jezus na svet prišel, je angelj Gospodov napovedal njegov prihod. Ko je bil Zveličar rojen tisto srečno noč, ki jo mi kristijani tako spoštljivo imenujemo — sveti večer, so se odprla nebesa, rajska svetloba je razsvetljevala betlehemske planjave in truma angeljev se spusti in poje rajске pesmi: *Slava Bogu . . .* In eden izmed nebeških duhov se približa pastircem rekoč: *Nikar se ne bojte . . .* Angelj je skrbel, da Jezus ni prišel v roke grozovitega Heroda; angeli so Jezusu stregli, ko se je 40 dni in 40 noči postil; angelj je Jezusa potolažil v najbitrejših smrtnih težavah na Oljski gori; angeli so zopet slavili Jezusovo vstajenje in njegov vnebohod; angeli ga bodo trumoma obdajali takrat, kadar pride v svojem veličastvu v oblakih neba sodit žive in mrtve.

Zdaj pa primerjajte: ali ni ravno tisti Jezus tu in tam? ali ni ravno tisti živi Jezus tukaj v zakramentu, kakor je bil nekdanj trideset let na zemlji, kakor je zdaj v nebesih in kakor ga bomo enkrat videli priti ob poslednji sodbi? Če ga pa tam angeli obdajajo,

častijo, — mu strežejo: ali mar niso tudi tukaj trume angeljev nevidno zbrane okrog Jezusa v presv. rešnjem Telesu; ali niso angelji povsod, kjer je presv. rešnje Telo, bodisi, da je v tabrnakeljnu zaprto, ali v počesčenje izpostavljeno, da se pred altarjem vernim pri sv. obhajilu deli, ali bolnikom nese na bolniško postelj? Kjer je kralj, tam so tudi kraljevi služabniki! Ali ni res prav, da se presveto rešnje Telo imenuje kruh angeljski?

3. Presveto rešnje Telo se pa tudi zato imenuje kruh angeljski, ker mora oni, ki ga hoče vredno zavživati, angeljem podoben biti. Angelji so čisti duhovi, čist mora biti — prost vsaj vsacega smrtnega greha — vsaki, ki se bliža tej angeljski mizi. Angelji so služabniki božji, ki Bogu vedno slavo prepjevajo, ga molijo in njegovo sveto voljo urno in zvesto spolnujejo; kdor hoče vredno sveto obhajilo prejeti, mora tudi veselo hvaliti in pobožno moliti Jezusa ter se mu popolnem darovati s trdnim sklepom, njegovo sveto voljo vsikdar zvesto spolnovati.

Hvala Bogu! ker smem zaupanje izreči, da bom danes le vrednim delil prvikrat kruh angeljski. Zaupati smem, da imate vsi nekaj angeljskega nad seboj, kolikor je to mogoče človeku na zemlji. Kajti če otrok takrat, ko gre prvikrat k sv. obhajilu, ni angelju podoben, kdaj pa hoče biti?! Zaupati smem, da ste mnogi še danes — kakor ste po telesu lepše oblečeni — tudi še po duši oblečeni v tisto belo angeljsko krilo, ki so ga vam mašnik dali pri sv. krstu; zaupati smem, da ste, ko bi bili po nesreči že tako zgodaj zapravili to belo oblačilo, pa v zakramentu sv. pokore si preskrbeli drugo spokorno oblačilo, ki je tudi svatovsko oblačilo, v katerem smete v goste med angelje k angeljski mizi. — Vendar se pa mora danes, ko ste prišli k angeljski gostiji, vsem skupaj milo storiti, da niste bili do zdaj bolj pridni, bolj bogoljubni! Iz srca še enkrat obžalujte, kateri ste bili sicer pridni, obžalujte, da niste bili še vse bolj pridni; katerim pa znabiti vest še kaj hujšega očita, oh milo obžalujte, da ste mogli že tako zgodaj ljubega Jezusa tako zelo žaliti. Tako kesanje, čeravno ste ga že pri spovedi opravili, bo vseč Jezusu, ako ga zopet in zopet ponovite.

4. Presv. rešnje Telo se slednjič tudi zato imenuje angeljski kruh, ker mora človek, kateri ga je zavžival, potlej angeljem podoben ostati. Kakor dober in tečen kruh daje človeku moč in zdravje, tako mora tudi najboljši nebeški kruh dati duši vsakega obhajanca zdravje in krepkost, — tako zdravje, tako moč, da nikdar več ne pade v noben smrtni greh, da se celó malih grehov

kclikor moč obvaruje ter se od dneva do dneva bolj lepša v čednostih in dobrih delih v veselje Bogu in angeljem in vsem dobrim ljudem! Oh, prosim vas danes, ko sem vas spremil sem k angeljski mizi, kjer boste prejeli prvikrat v svoje mlado srce angeljski kruh, ostanite vedno stanovitni v dobrem! Bodite res pravi angelji v človeški podobi, bodite kakor angelji skrbni za najlepšo angeljsko čednost — sveto čistost in nedolžnost; bodite angelji miru, bodite angelji tolažbe, angelji usmiljenja, angelji molitve; bodite angelji sami zase in za druge, bodite angelji v cerkvi in doma, angelji svojim starišem, angelji svojim dobrotnikom, da boste zaslužili enkrat med angelje sprejeti biti in veseliti se vekomaj z Jezusom, ki ga zgodaj v podobi angeljskega kruha zavživate.

V življenji sv. Stanislava se bere, da ga je angelj obhajal, ko je bil nevarno zbolel. O kako bi tudi vi strmeli, ko bi še danes angelj iz nebes prišel in bi mesto mene ubogega človeka tudi vas obhajal! Vendar, če tudi ne boste te čudežne sreče deležni, vas pa smem zagotoviti, da vas res angelji nevidno obdajajo, Jezusa častijo, vas blagrujejo. Nekaj enacega je tudi tukaj danes, kakor je bilo takrat na Oljski gori, ko je Jezus zadnjikrat jahal v Jeruzalem. Množice ljudi, trume častilcev, so ga spremljale, druge množice prišle so iz Jeruzalema naproti. Enako danes: vaši angelji varuhi prišli so z vami Jezusu naproti, druge trume angeljev pa ga bodo tukaj od altolja spremljale, nevidoma mojo roko obdajale: vsi ga bodo častili in vam, ubogi otroci, pomagali, da se mu vredno zahvalite.

Zdaj vas ne bodem nič več zadrževal, marveč nebeškimi angelji in izročim in priporočim, naj vas spremljajo danes in vse dni vašega življenja ter naj vam sprosijo milost, da bi vam teknil ta angeljski kruh danes in vselej v časni blagor in še posebno za večno življenje. Mariji, ki je kraljica angeljev, vas izročim: ona vam bodi vsikdar ljuba mati, ki naj vas ohrani v angeljski čistosti in pobožnosti, da boste enkrat z angelji skupaj prepevali nebeške šmarnice v rajskem veselju vekomaj. Amen.

Pogled na slovstvo.

1. **Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol.** S 47 podobami. Nemški spisal dr. Frid. Knecht. Poslovenil Iv. Skuhala, dekan v Ljutomeru. Z dovoljenjem knezoškofovskega Lavantinskega in Ljubljanskega ordinarijata. Freiburg v Breisgavi 1889. Založil Herder. — Cena kart. 26 kr. — V mnogih zadevah gledé poduka v verouku smo si še različnih misli, vendar v tem, menim, se vsi katehetje vjemajo, da naj se poduk zlasti pri prvencih pričinja in naslanja na zgodbe sv. pisma, kar nam je tako lepo pokazal med drugimi izvrstni katehet, škof Gruber. Že to zadostuje v priporočilo knjižice, ki v lahkem in gladkem jeziku podaja najvažniše, že prvencem umljive zgodbe iz stare in nove zaveze in katere kinča in pojasnuje toliko lepih podob. Knechtovo delo se je v Nemcih zelo priljubilo in udomačilo, tudi v mnoge druge jezike je prestavljeno; nadejati se je toraj, da bode tudi slovenskim otrokom prineslo veliko blagoslova. Da bi jih le obilno v roke dobili! Po pravici bi se smelo očitati vsakemu vzgojitelju, da dobro delo opušča, ako bi te ljubeznjive knjižice ne priporočal in širil med otroci. Pisava je res taka, da jo lahko ume vsak otrok, ki se je naučil gladko brati. Skoro vsaki dogodbi je pridejan opomin za dejansko porabo v jako primernih, večinoma blagolasnih, ljubkih verzih, ki se otrokom še posebno hitro priljubijo. Memogredé bo knjižica tudi malim jako dober pripomoček za vaje v čitanji.

2. **Sveto opravilo.** Molitvenik za krščansko mladino. Spisal Anton Slomšek, nekdanji višji ogleda šol. Peti pomnoženi natis. Maribor 1888. Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila. Velja nevezano 18 kr., v pol usnji z zlato obrezo 60 kr. — Če si imamo le v kateri reči priliko izbirati, imamo jo gotovo gledé molitvenikov, za mladino in za odrasle. Pri toliki množici se lahko zgodi, da se primeša kaj menj popolnega in površnega. Gotovo je veliko rečeno, če se more o katerem molitveniku reči, da se sme prištevati med boljše. To pa z lahko vestjo rečemo o »svetem opravilu.« Nismo imeli prilike sedanjo — peto! — izdajo primerjati s poprejšnjimi, a na prvi pogled se vidi, da se jemlje ozir na najnovejše izjave, toraj zasluži pristavek »pomnoženi natis«. Bodi toraj posebno priporočen ta na kratkem prostoru veliko obsezajoči molitvenik!

3. **Ključek nebeški.** Molitvenik za bogoljubno mladino. Sestavil Ivan Skuhala. V Mariboru 1888. Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila. Cena 14 kr. nevez.; v pol usnji z zlato obrezo 50 kr. — Bistveno se ta molitvenik ne loči od poprejšnjega, le krajši je in nekoliko boljši kup. Cena pa je pri molitvenikih faktor, s katerim je treba računati; zato bi bili radi videli, da bi bila tiskarna sv. Cirila to knjižico v primeri s poprejšnjo nekoliko nižje nastavila; sicer pa tudi ta okrajšani molitvenik toplo priporočamo posebno še menj odraslim. (Pri pripravi za spoved se bere sicer jako dober opomin, naj bi se vsak greh posebej obžaloval; vendar bi bil želeti izrečni dostavek, da to ni zapovedano.)

4. **Rudolf Habsburški,** oče avstrijske vladarske rodovine. Spisal slovenski mladini Fr. Hubad. Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda II. zvezek. V Ljubljani 1889. Tisk J. Blaznikovih naslednikov. Cena 20 kr. — Gotovo bodo tudi ta zvezek mladinojubi z veseljem pozdravili. Gospod pisatelj se je potrudil in zbral res obilno gradiva segajočega v življenje vrlega prvenca naše dinastije. Med strogo zgodovino se vpleta tudi anekdota in povedka, kar berilo poživlja in učenostno suhoparnost manjša. Vendar pravo korist od knjige bo imela le odrasla mladina, zlasti dijaki srednjih šol, ker obravnava dokaj težke in

zamotane stvari iz avstrijske zgodovine, ki se neskušanim možganom še preveč upirajo. Pisava gladko teče. (Raba predpreteklega časa se nam gostokrat ne zdí prava; n. pr.: je bil delil očetovo imenje (str. 9); ko so bili odšli mestni poslanci, bil je zbral (str. 15); ko je bil že jahal (str. 20); s katerim se je bil seznanil, ko ga je bil spremljal (str. 26) itd. Iz-ovanja se nam vidi tudi preveč: izboli (str. 60), čoln se izvrne (str. 62), poizkušal je (str. 69), izgodovinarji (str. 77). Gledé vsebine bi bilo boljše, da bi se bila na dveh mestih, kjer je govorjenje o tedanjih škofih in duhovski gosposki, beseda nekoliko previdniše postavila, ker nezrela mladina ne ume politike in ne pozna tedanjih razmer, ter bi utegnila na sedanjost obračati; avktoriteto pri malih varovati pa nam mora biti prvo pravilo.)

5. Zgodovinski zbornik. To je naslov časopisu, pisanem v slovenskem jeziku, kateri je jel izhajati kot samostojna priloga »Laibacher Dioecesanblatt-u«. Priloga sama záse stane le 50 kr. na leto, ki naj se pošljejo knezo-škofijski ordinarijati pisarni. — S posebnim veseljem pozdravimo to podjetje in šteje mo si v dolžnost, da opozorimo na-nj svoje čitatelje. V pozivu na prvi strani prve številke izražen je namen tega lista s sledečimi besedami: »Zgodovinski zbornik« bode služil v to, da bode zbiral še nenatisnene listine ter prinašal znamenite, v redkih knjigah (ali pogrešno) objavljene rokopise. Želeti so dalje krajši cerkvenozgodovinski sestavki, životopisi, a tudi popolne kronike posameznih fará v slični obliki, kakor jih že imamo od nekaterih fará kranjske in sosednjih deželá. Na posebno željo oskrbeli bi se tudi ponatili posameznih takih kronik.« — Lansko leto izišle tri številke podajajo nam res jako dragocene zgodovinske tvarine. Ako se bode tako nadaljevalo, obeta list mnogo pripomoči v prospeh in razbistrilo naše domače zgodovine. Na prvem mestu prinaša »Diplomatarij«, listine, zadevajoče ljubljansko škofijo, ter prav primerno začne z ustanovnim pismom te vladikovine. — Dalje objavlja jako zanimiv in temeljit sestavek: »Stare pisane mašne bukve kranjskega farnega arhiva«, ki pa podaje pod tem skromnim naslovom bogat donesek k zgodovini javne službe božje na Kranjskem. Korenita razprava — kakoršnih slovensko zgodovinsko slovstvo pač nima dosti, kaže nam izredno marljivost, obširno znanje in bistro razsodnost še neimenovanega zgodopisca, ki z neko nenavadno lahkoto, a vendar ostro historično kritiko obdelava sila težavno vprašanje. Gotovo se ne motimo, ako trdimo, da je tu na malem prostoru nakopičeno delo celih mesecev. Radovedni pričakujemo nadaljevanja znamenite razprave. — Konečno presojujejo se v razpredelku »Slovstvo« knjige in spisi zgodovinske vsebine. Tu opozarjamo zlasti na oceno dr. Mihael Napotnikove knjige »Sv. Viktorin«. — Radostno opažamo v listu hvalevredno težnjo, naj bi se oziral polagoma bolj in bolj po vseh slovenskih deželah. Saj je zlasti cerkvena zgodovina slovenskih pokrajin zares v tako tesni medsebojni zvezi, da ni skoraj moči pisati zgodovine jedne škofije, če se ne pojasni ob jednem tudi razvoj njenih sosed. Le mimogredé naj omenim, da je n. pr. znanje zgodovine oglejskega patrijarhata prepotrebno v pojasnilo zgodovinskega razvoja večine naših vladikovin. Zato je pač iskreno želeti, naj bi se zjediniли vsi zgodopisci slovenskih deželá ter pošiljali svoje spise »Zgodovinskemu zborniku«. S tem bodo podpirali eminentno rodoljubno delo, a smeli bodo tudi od lista pričakovati lepega vspeha, da bode zvest svojemu namenu zbral dela dedov naših. V to pomozi Bog!